

**Instytut Ekonomiki Rolnictwa  
i Gospodarki Żywnościowej  
– Państwowy Instytut Badawczy**



**Krajowy Ośrodek  
Wsparcia Rolnictwa**



---

# **Dwutygodniowa informacja o cenach żywności w Polsce**

**(w okresie 14–24 października 2019 r.)**

---



## Spis treści

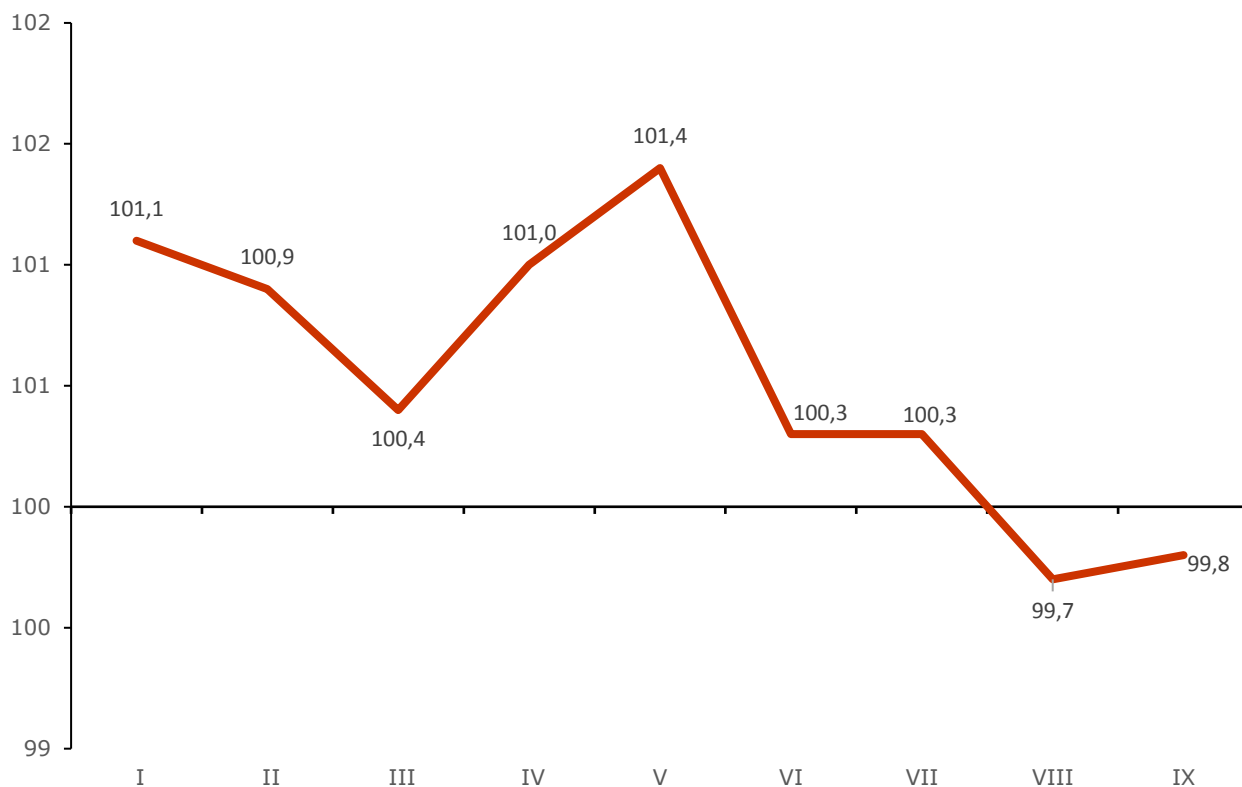
<b>1. INFORMACJA O CENACH NA RYNKU ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYM</b>	3
<b>2. RYNEK WARZYW</b>	4
2.1. Ocena sytuacji rynkowej	4
2.2. Ceny skupu (bez VAT) warzyw według IERiGŻ-PIB	5
2.3. Ceny hurtowe warzyw według ZSRIR MRiRW	5
2.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	5
<b>3. RYNEK OWOCÓW</b>	8
3.1. Ocena sytuacji rynkowej	8
3.2. Ceny skupu (bez VAT) owoców według IERiGŻ-PIB	9
3.3. Ceny hurtowe owoców według ZSRIR MRiRW	9
3.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	9
<b>4. RYNEK ZBÓŻ</b>	11
4.1. Ocena sytuacji rynkowej	11
4.2. Ceny zakupu (bez VAT) zbóż według ZSRIR MRiRW	13
4.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) mąki w opakowaniach 1 kg w wybranych przedsiębiorstwach prowadzących przemiał ziarna zbóż według ZSRIR MRiRW	13
4.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	13
<b>5. RYNEK RZEPAKU</b>	15
5.1. Ocena sytuacji rynkowej	15
5.2. Ceny zakupu (bez VAT) rzepaku według ZSRIR MRiRW	16
5.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) oleju rzepakowego w zakładach tłuszczowych według ZSRIR MRiRW	16
5.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	16
<b>6. RYNEK PRODUKTÓW MLECZNYCH</b>	18
6.1. Ocena sytuacji rynkowej	18
6.2. Ceny skupu (bez VAT) mleka surowego według GUS	19
6.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów mlecznych według ZSRIR MRiRW	19
6.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	19
<b>7. RYNEK WIEPRZOWINY</b>	21
7.1. Ocena sytuacji rynkowej	21
7.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wieprzowego według ZSRIR MRiRW	22
7.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wieprzowych według ZSRIR MRiRW	22
7.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	22
<b>8. RYNEK DROBIU I JAJ</b>	24
8.1. Ocena sytuacji rynkowej	24
8.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca drobiowego według ZSRIR MRiRW	25
8.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów drobiowych według ZSRIR MRiRW	25
8.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	25
<b>9. RYNEK WOŁOWINY</b>	27
9.1. Ocena sytuacji rynkowej	27
9.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wołowego według ZSRIR MRiRW	28
9.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wołowych według ZSRIR MRiRW	28
9.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	28

## 1. INFORMACJA O CENACH NA RYNKU ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYM

Ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych we wrześniu 2019 r. były o 0,2% niższe niż w sierpniu 2019 r.

- ✓ We wrześniu 2019 r., w porównaniu z cenami z sierpnia br., najbardziej potaniały warzywa (o 4,4%).
- ✓ Niższe były również ceny: jaj (o 1,1%), owoców (o 0,4%), kawy (o 0,2%), a także cukru oraz makaronów i produktów makaronowych (po 0,1%).
- ✓ Konsumenci nieznacznie więcej płacili za mleko i masło (po 0,6%), pieczywo (o 0,4%), ryby i owoce morza oraz mąkę (po 0,3%).
- ✓ Niewielki wzrost cen odnotowano również w przypadku mięsa surowego (o 0,9%), w tym mięsa drobiowego i wołowego (po 0,2%) oraz mięsa wieprzowego (o 1,8%), a także wędlin (o 0,7%).

### Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów bezalkoholowych (okres poprzedni = 100)



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

## 2. RYNEK WARZYW

### 2.1. Ocena sytuacji rynkowej

Na rynku krajowym w październiku 2019 r. zwiększyła się podaż większości warzyw gruntowych, zwłaszcza korzeniowych i kapustnych, dla których końcówka okresu wegetacyjnego pod względem opadów oraz temperatury okazała się korzystna. Obniżyła się jedynie podaż warzyw spod osłon (głównie ogórków), dla których dużą konkurencję stanowi import z południa Europy.

W październiku br. obniżyły się też ceny skupu cebuli, co było spowodowane większą sezonową podażą warzyw krajowych oraz cebuli importowanej z Unii Europejskiej i Wspólnoty Niepodległych Państw (m.in. z Kazachstanu i Uzbekistanu). Krajowe zbiory cebuli, na skutek deficytu opadów w okresie wegetacji, były niższe niż przed rokiem. W najbliższych tygodniach ceny uzyskiwane przez producentów powinny ulec stabilizacji, a ceny detaliczne nieznacznie obniżeniu.

W październiku br. obniżyły się ceny warzyw kapustnych (m.in. kapusty białej, pekińskiej, włoskiej oraz czerwonej). Nadal trwają zbiory późnych odmian tych warzyw. Uzyskiwane plony są zadowalające, co przekłada się na dynamiczny wzrost podaży, a w konsekwencji spadki cen. W kolejnych tygodniach możliwa jest dalsza redukcja cen warzyw kapustnych uzyskiwanych przez producentów, co przełoży się także na ceny hurtowe i detaliczne.

W październiku br. obniżyły się również ceny większości warzyw korzeniowych (w tym pietruszki, marchwi, buraczków ćwikłowych). Uzyskiwane plony warzyw korzeniowych są wyższe niż zakładano. W końcu października br. spośród warzyw korzeniowych, w odniesieniu do września 2019 r., droższe były jedynie selery. Ceny warzyw korzeniowych, w tym ceny detaliczne, powinny w najbliższych tygodniach ulec dalszemu obniżeniu.

Ceny skupu oraz ceny hurtowe papryki czerwonej przeznaczonej na rynek deserowy były w końcu października 2019 r. niższe niż przed miesiącem i rokiem. Ceny nie wzrosły nawet pomimo obniżania się podaży krajowych warzyw, w związku z końcem sezonu produkcyjnego. Detaliczne ceny papryki w listopadzie 2019 r. powinny wzrosnąć w związku z ograniczeniem podaży tych warzyw na rynku krajowym.

W końcu października 2019 r. zmniejszyły się dostawy krajowych ogórków, a średnie ceny uzyskiwane przez producentów oraz ceny hurtowe wzrosły znacząco w stosunku do poprzedniego miesiąca. Większość ogórków dostępnych na rynku pochodziła jednak z importu, głównie z Hiszpanii. W najbliższych tygodniach spodziewane jest niemal całkowite wyczerpanie dostaw tych warzyw z produkcji krajowej i zastąpienie ich ogórkami importowanymi. Sytuacja ta spowoduje, że ceny detaliczne ogórków będą utrzymywać się na poziomie zbliżonym do notowanego we wrześniu br.

Do końca października 2019 r. na rynku pomidorów dominowały warzywa z produkcji krajowej, a ich ceny utrzymywały się na poziomie zbliżonym do wrześniowego, co wynikało z dużej ich podaży. Okresowo obserwowano nadwyżkę podaży pomidorów (zwłaszcza malinowych), co przekładało się na obniżkę cen uzyskiwanych za te warzywa przez producentów. Mniejszy udział w obrocie stanowiły natomiast krajowe pomidory koktajlowe. Obecnie podaż tych warzyw w coraz większym stopniu uzupełniana jest importem. W kolejnych tygodniach spodziewane jest zmniejszanie dostaw krajowych pomidorów na rzecz warzyw importowanych. Jednak w najbliższym czasie nie przewiduje się znaczących wzrostów cen detalicznych pomidorów, gdyż krajowe zapotrzebowanie na te warzywa będzie uzupełniane importem.

## 2.2. Ceny skupu (bez VAT) warzyw według IERiGŻ-PIB

- ✓ Na początku trzeciej dekady października 2019 r. ceny skupu większości monitorowanych warzyw kształtowały się na poziomie niższym niż przed miesiącem.
- ✓ **W dniach 21-22.10.2019 r.** w odniesieniu do analogicznego okresu sierpnia br., **obniżyły się ceny skupu:** ziemniaków (o 22,5%, do 1,00 zł/kg), marchwi (o 20%, do 0,74 zł/kg), cebuli (o 13%, do 1,08 zł/kg), papryki (o 11,5%, do 2,92 zł/kg), buraków (o 11%, do 0,79 zł/kg), pietruszki (o 11%, do 2,37 zł/kg), pieczarek (o 6%, do 5,58 zł/kg), pomidorów krajowych (o 2,5%, do 3,47 zł/kg).
- ✓ **Wzrost cen** odnotowano w skupie: ogórków szklarniowych (o 39%, do 4,50 zł/kg), selerów (o 35%, do 1,59 zł/kg) oraz sałaty (o 8%, do 1,16 zł/szt.).
- ✓ **Nie uległy zmianie** ceny skupu rzodkiewki – 1,03 zł za pęczek.

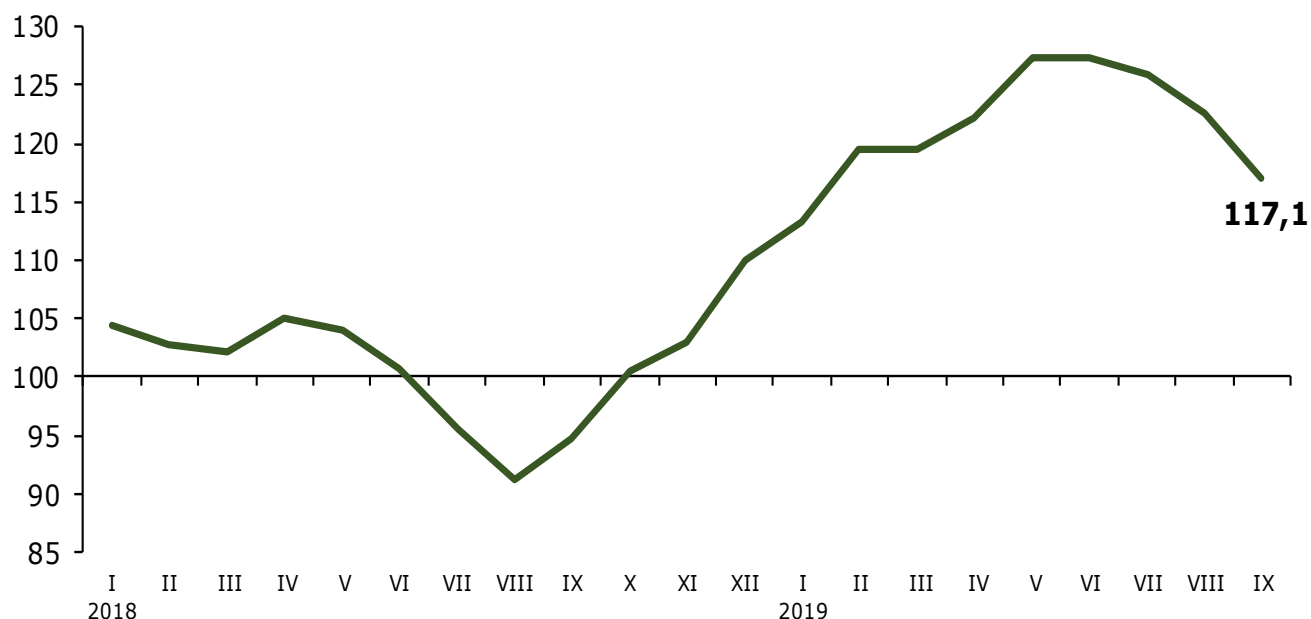
## 2.3. Ceny hurtowe warzyw według ZSRIR MRiRW

- ✓ Średnie hurtowe ceny większości monitorowanych warzyw na początku trzeciej dekady października 2019 r., były niższe niż w analogicznym okresie września br. Wzrost cen odnotowano w przypadku hurtowych cen ogórków gruntowych, papryki czerwonej, sałaty, rzodkiewki i pieczarek.
- ✓ Według danych z dnia **24.10.2019 r.**, w odniesieniu do analogicznego okresu września br., **obniżyły się ceny hurtowe:** ziemniaków (o 17%, do 1,34 zł/kg), pietruszki (o 9%, do 3,61 zł/kg), marchwi (o 6%, do 1,28 zł/kg), buraków (o 5%, do 1,22 zł/kg), pomidorów (o 4%, do 3,59 zł/kg), selerów (o 3%, do 2,65 zł/kg) oraz cebuli białej (o 2,5%, do 1,59 zł/kg).
- ✓ **Wzrosły hurtowe ceny** ogórków gruntowych (o 53%, do 5,25 zł/kg), sałaty (o 7%, do 1,82 zł/szt.), papryki czerwonej (o 6%, do 3,85 zł/kg), rzodkiewki (o 4%, do 1,33 zł za pęczek) oraz pieczarek (o 2%, do 6,27 zł/kg).

## 2.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Detaliczne **ceny warzyw we wrześniu 2019 r.** kształtowały się na poziomie o 4,4% niższym niż w sierpniu br., ale o 23,9% wyższym niż przed rokiem.
- ✓ W odniesieniu do grudnia 2017 r. ceny detaliczne warzyw były wyższe o 17,1%.

**Wskaźniki cen detalicznych warzyw (XII 2017 = 100)**



Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

**Ceny skupu (bez VAT) warzyw według IERiGŻ-PIB**

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	21-22.10.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ziemniaki	1,00	1,29	0,51	0,36	-22,5	96,1	177,8
Cebula	1,08	1,24	1,38	0,58	-12,9	-21,7	86,2
Salata (cena za sztukę)	1,16	1,07	1,04	1,03	8,4	11,5	12,6
Marchew	0,74	0,92	1,31	0,61	-19,6	-43,5	21,3
Pietruszka	2,37	2,66	5,17	1,93	-10,9	-54,2	22,8
Selery	1,59	1,18	1,66	1,45	34,7	-4,2	9,7
Pomidory kraj.	3,47	3,56	4,23	3,94	-2,5	-18,0	-11,9
Ogórki szklarniowe	4,50	3,23	4,76	3,63	39,3	-5,5	24,0
Pieczarki	5,58	5,92	5,34	4,96	-5,7	4,5	12,5
Rzodkiewka (cena za pęczek)	1,03	1,03	0,88	0,84	0,0	17,0	22,6
Buraki	0,79	0,89	0,67	0,55	-11,2	17,9	43,6
Papryka	2,92	3,30	3,77	4,23	-11,5	-22,5	-31,0

**Ceny hurtowe wybranych warzyw według ZSRIR MRiRW**

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	24.10.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ziemniaki	1,34	1,61	1,02	0,55	-16,8	31,4	143,6
Cebula biała	1,59	1,63	1,48	1,47	-2,5	7,4	8,2
Salata (cena za sztukę)	1,82	1,70	2,00	2,00	7,1	-9,0	-9,0
Marchew	1,28	1,36	1,60	0,95	-5,9	-20,0	34,7
Pietruszka	3,61	3,98	5,50	3,20	-9,3	-34,4	12,8
Selery	2,65	2,72	2,25	2,10	-2,6	17,8	26,2
Pomidory	3,59	3,73	3,43	4,00	-3,8	4,7	-10,3
Ogórki gruntowe	5,25	3,43	4,75	3,50	53,1	10,5	50,0
Pieczarki	6,27	6,17	5,25	5,75	1,6	19,4	9,0
Rzodkiewka (cena za pęczek)	1,33	1,28	1,20	1,20	3,9	10,8	10,8
Buraki	1,22	1,29	1,10	0,88	-5,4	10,9	38,6
Papryka czerwona	3,85	3,62	4,22	4,70	6,4	-8,8	-18,1

**Ceny detaliczne wybranych warzyw według GUS**

[zł]

Produkt	Jednostka	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
		wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ziemniaki	1 kg	<b>2,67</b>	2,85	1,37	1,13	-6,3	94,9	136,3
Cebula	1 kg	<b>3,61</b>	4,19	2,50	2,11	-13,8	44,4	71,1
Rzodkiewka	1 pęczek	<b>2,10</b>	2,17	1,77	1,69	-3,2	18,6	24,3
Marchew	1 kg	<b>2,76</b>	3,12	2,72	1,99	-11,5	1,5	38,7
Pietruszka	1 kg	<b>9,35</b>	14,90	9,07	5,34	-37,2	3,1	75,1
Selery	1 kg	<b>5,89</b>	6,77	4,59	4,35	-13,0	28,3	35,4
Pomidory	1 kg	<b>5,32</b>	5,80	4,89	4,09	-8,3	8,8	30,1
Ogórki gruntowe	1 kg	<b>4,60</b>	4,60	4,21	3,84	0,0	9,3	19,8
Pieczarki	1 kg	<b>8,32</b>	8,34	7,79	7,56	-0,2	6,8	10,1
Salata	1 szt	<b>2,75</b>	2,84	2,59	2,29	-3,2	6,2	20,1
Buraki	1 kg	<b>2,55</b>	2,89	1,97	1,87	-11,8	29,4	36,4
Papryka	1 kg	<b>6,23</b>	7,79	5,35	5,71	-20,0	16,4	9,1

**Ceny detaliczne wybranych produktów warzywnych według GUS**

[zł za opakowanie]

Produkt	Jednostka	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
		wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ogórki konserwowe□	900 g	<b>5,67</b>	5,59	5,58	5,52	1,4	1,6	2,7
Kalafior mrożony□	500 g	<b>5,36</b>	5,34	5,03	4,88	0,4	6,6	9,8
Ketchup□	200 g	<b>2,16</b>	2,14	2,16	2,12	0,9	0,0	1,9
Mieszanka warzywna mrożona (marchew + groszek)	500 g	<b>4,84</b>	4,82	4,46	4,29	0,4	8,5	12,8

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych IERIGŻ-PIB i ZSRIR MRIRW.

### 3. RYNEK OWOCÓW

#### 3.1. Ocena sytuacji rynkowej

W drugiej połowie października 2019 r. ceny skupu jabłek deserowych w I klasie jakości kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego we wrześniu br.

Na rynku obserwowano zróżnicowanie cen oferowanych sadownikom w zależności od odmiany, rozmiaru owoców oraz jakości. Najwyższe ceny otrzymywali sadownicy dostarczający odmiany najbardziej popularne w handlu międzynarodowym, tj. „Gala Royal”, „Golden Delicious”, „Red Delicious” oraz w mniejszym zakresie „Red Jonaprince”. Znaczna część podaży jabłek tych odmian pozostawała w chłodniach z kontrolowaną atmosferą, z przeznaczeniem do długiego przechowywania.

Sadownicy wstrzymywali rynkowe dostawy owoców tych odmian w oczekiwaniu na spodziewane wyższe ceny w miesiącach zimowych. Tańsze (tj. poniżej średniej) były odmiany jabłek znane głównie na rynku krajowym, tj. „Szampion”, „Jonagold” czy „Ligol”, które w większości trafiają do krajowych sieci detalicznych, gdyż zainteresowanie nimi importerów jest niewielkie. Wyższe ceny za jabłka otrzymywali też sadownicy sprzedający mniej popularne, starsze odmiany, tj. „Cortland” czy „Lobo” oraz „Szara Reneta” i „Boskoop”. Kanałami sprzedaży jabłek wymienionych odmian były najczęściej rynki hurtowe oraz targowiska. W ostatnich sezonach obserwuje się systematyczny spadek produkcji jabłek odmian „Cortland” czy „Lobo”, co przy względnie stałym popycie na rynku krajowym przekłada się na wyższe ceny otrzymywane przez sadowników. Odmiany „Szara Reneta” czy „Boskoop” są niszowe. W październiku br. na ukończeniu były zbiory późnych, tj. zimowych odmian jabłek, a tym samym obniżyły się dostawy owoców do przetwórstwa.

Ceny skupu jabłek deserowych w drugiej połowie września 2019 r. były ponad dwukrotnie wyższe niż w roku poprzednim, ale nieznacznie niższe niż w 2017 r. Tak duże różnice wynikały z rekordowo wysokich zbiorów w roku 2018 oraz znacznie niższych od przeciętnych (o 30-50%) w latach 2019 i 2017. Dynamika zmian cen hurtowych oraz detalicznych była zbieżna z tendencjami zmian cen otrzymywanych przez producentów. Na rynku detalicznym w październiku br. obserwowano znaczną różnorodność oferty jabłek deserowych w odniesieniu do jakości, co jest charakterystyczne dla rynku polskiego w okresie zbiorów.

W najbliższych tygodniach na rynku jabłek deserowych dobrej jakości możliwy jest niewielki wzrost cen skupu, hurtowych oraz detalicznych, co wynika z zakończenia zbiorów i mniejszej podaży rynkowej. Nie dotyczy to owoców niższej jakości z przechowalni, które w najbliższych tygodniach mogą być kierowane na rynek po niższych cenach, a w przypadku braku zainteresowania kupujących zostaną przeznaczone do przetwórstwa. Przywiduje się, że w dłuższej perspektywie, tj. w miesiącach zimowych, ceny skupu jabłek w I klasie jakości wzrosną, co przełoży się na wyższy poziom cen detalicznych.

Obrót gruszkami deserowymi jest mniejszy w porównaniu do jabłek, a znaczna część oferty rynkowej pochodzi z importu (głównie z Holandii i Belgii). Krajowa produkcja nawet w miesiącach jesiennych nie pokrywa zapotrzebowania wewnętrznego. Przeciętne ceny skupu, hurtowe oraz detaliczne gruszek w latach 2017–2019 nie wykazywały tak dużych wahań jak ceny jabłek.

W końcu października br. obniżyły się dostawy malin deserowych, a skup do przetwórstwa niemal w całym kraju uległ zakończeniu. Na rynku deserowym utrzymywały się wysokie ceny malin z upraw polowych i spod osłon, przy jednoczesnej silnej tendencji wzrostowej cen hurtowych i detalicznych.

Na rynku owoców importowanych utrzymują się wysokie ceny bananów, co jest związane z występującą w głównych rejonach produkcji tych owoców chorobą grzybową. Należy spodziewać się, że taka sytuacja utrzyma się w najbliższych miesiącach. W końcu października br. w ofercie hurtowej i detalicznej pojawiało się coraz więcej cytrusów, choć dostawy europejskie są jeszcze niewielkie, a dominuje import z Półkuli Południowej. W ofercie owoców świeżych znalazły się już borówki amerykańskie importowane z krajów strefy międzyzwrotnikowej.



### 3.2. Ceny skupu (bez VAT) owoców według IERiGŻ-PIB

W październiku 2019 r. ceny skupu jabłek deserowych utrzymywały się na względnie stabilnym poziomie.

✓ W **dniach 21-22.10.2019 r.** średnia **cena skupu jabłek deserowych** w Polsce wyniosła **1,46 zł/kg** wobec 1,43 zł/kg przed miesiącem oraz 0,68 zł/kg przed rokiem.

Ceny skupu gruszek od początku października br. były również stabilne, ale kształtowały się na poziomie znacząco wyższym niż przed rokiem.

✓ Za **gruszki** w skupie w **dniach 21-22.10.2019 r.** uzyskiwano średnio **2,03 zł/kg**, o 3% więcej niż przed miesiącem i o 34% więcej niż przed rokiem.

### 3.3. Ceny hurtowe owoców według ZSRIR MRiRW

#### Owoce krajowe

✓ W **notowaniu z 24.10.2019 r.** średnie hurtowe ceny jabłek i gruszek kształtowały się na poziomie niższym niż przed miesiącem, a wyższe były ceny malin i śliwek.

✓ **Cena hurtowa jabłek** wyniosła **2,11 zł/kg** i była o **3% niższa** niż przed miesiącem, a **gruszek** – **3,39 zł/kg**, o **1% niższa**. Za **maliny** w hurcie uzyskiwano **24,60 zł/kg** wobec 17,67 zł/kg przed miesiącem, natomiast za **śliwki** – **3,56 zł/kg** wobec 2,25 zł/kg.

#### Owoce importowane

✓ W **notowaniu z 24.10.2019 r.** średnie hurtowe ceny bananów, cytryn i winogron kształtowały się na poziomie wyższym niż przed miesiącem.

✓ Cena hurtowa **bananów** wyniosła średnio **4,44 zł/kg**, o **3,5% więcej** niż przed miesiącem, **winogron** – **6,15 zł/kg**, o **3% więcej**, a **cytryn** – **6,08 zł/kg**, o **4% więcej**.

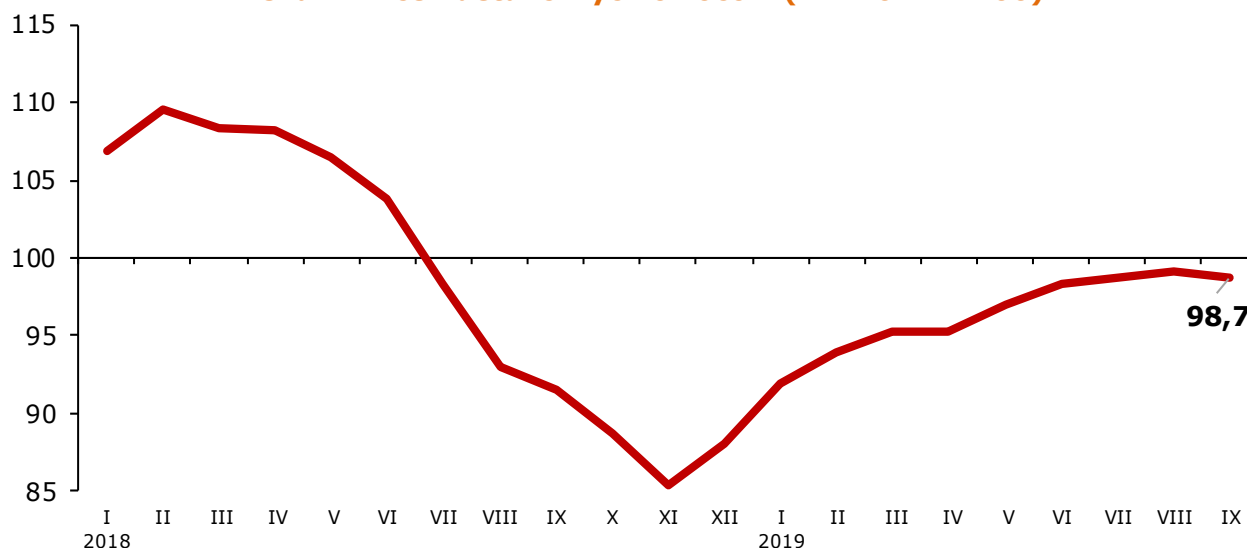
✓ Hurtowe ceny **mandarynek** wyniosły **6,21 zł/kg** i były o **6% niższe** niż przed miesiącem.

### 3.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

✓ Detaliczne ceny owoców **we wrześniu 2019 r.** kształtowały się na poziomie o 0,4% niższym niż w sierpniu br., ale o 8,1% wyższym niż przed rokiem.

✓ W odniesieniu do grudnia 2017 r. ceny detaliczne owoców były niższe o 1,3%.

**Wskaźniki cen detalicznych owoców (XII 2017 = 100)**



Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

### Ceny skupu (bez VAT) owoców według IERiGŻ-PIB

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	21-22.10.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Jabłka deserowe	1,46	1,43	0,68	1,75	2,1	114,7	-16,6
Gruszki	2,03	1,97	1,52	2,79	3,0	33,6	-27,2

### Ceny hurtowe wybranych owoców według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	24.10.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Jabłka	2,11	2,18	1,12	2,31	-3,2	88,4	-8,7
Śliwki	3,56	2,25	2,22	7,00	58,2	60,4	-49,1
Maliny	24,60	17,67	27,00	25,50	39,2	-8,9	-3,5
Gruszki	3,39	3,42	3,38	3,45	-0,9	0,3	-1,7
Banany	4,44	4,29	3,47	3,92	3,5	28,0	13,3
Cytryny	6,08	5,85	5,49	5,75	3,9	10,7	5,7
Winogrona	6,15	5,99	8,36	7,50	2,7	-26,4	-18,0
Mandarynki	6,21	6,59	5,50	5,50	-5,8	12,9	12,9

### Ceny detaliczne wybranych owoców według GUS

[zł]

Produkt	Jednostka	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
		wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Jabłka	1 kg	3,36	3,00	2,71	3,56	12,0	24,0	-5,6
Gruszki	1 kg	5,34	6,13	4,45	6,06	-12,9	20,0	-11,9
Śliwki	1 kg	3,91	4,43	2,89	6,30	-11,7	35,3	-37,9
Maliny	0,5 kg	15,49	15,20	13,43	12,02	1,9	15,3	28,9
Banany	1 kg	4,85	4,94	4,37	4,25	-1,8	11,0	14,1
Cytryny	1 kg	8,22	8,28	10,68	8,33	-0,7	-23,0	-1,3
Winogrona	1 kg	7,99	10,41	7,11	7,30	-23,2	12,4	9,5
Mandarynki	1 kg	8,07	7,55	8,90	8,48	6,9	-9,3	-4,8

### Ceny detaliczne wybranych produktów owocowych według GUS

[zł]

Produkt	Jednostka	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
		wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Dżem owocowy (35%-60% owoców)	360 g	5,08	5,10	4,99	4,91	-0,4	1,8	3,5

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych IERiGŻ-PIB i ZSRIR MRiRW.

## 4. RYNEK ZBÓŻ

### 4.1. Ocena sytuacji rynkowej

Pod koniec września 2019 r. rozpoczęły się zbiory kukurydzy. Według IUNG-PIB susza rolnicza utrzymująca się przede wszystkim w środkowej części Polski, stwarzała duże zagrożenie dla upraw tego zboża. Jej zasięg był jednak znacznie mniejszy niż w poprzednim roku. W tej sytuacji GUS ocenił, że krajowe zbiory zbóż ogółem (łącznie z kukurydzą, prosem i gryką) w sezonie 2019/2020 mogą wynieść 28,9 mln ton wobec 26,8 mln ton w 2018 r.

**Tabela 1. Zbiory zbóż\* (tys. ton)**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019 szacunek	2019 2018
Pszenica	10 828	11 666	9 820	10 871	110,7
Żyto	2 200	2 674	2 167	2 457	113,4
Jęczmień	3 441	3 793	3 048	3 384	111,0
Owies	1 358	1 465	1 166	1 245	106,8
Mieszanki	2 415	2 847	2 506	2 646	105,6
Pszennyto	5 102	5 312	4 086	4 403	107,8
<b>Ogółem zboża podstawowe</b>	<b>25 344</b>	<b>27 756</b>	<b>22 793</b>	<b>25 006</b>	<b>109,7</b>
Kukurydza	4 343	4 022	3 864	3 749	97,0
<b>Ogółem zboża</b>	<b>29 687</b>	<b>31 778</b>	<b>26 657</b>	<b>28 755</b>	<b>107,9</b>

\* bez prosa, gryki i pozostałych zbożowych

Źródło: dane GUS, szacunek IERiGŻ-PIB i GUS.

Dobre zbiory zbóż na świecie (w tym w UE, jak również w Polsce) spowodowały, że na początku sezonu 2019/2020 ceny zbóż na większości rynków utrzymują się na poziomie niższym niż w poprzednim sezonie.

Na światowych rynkach wzrost cen eksportowych kukurydzy i pszenicy przełożył się na wzrost indeksu cen GOI<sup>1</sup> w październiku br. o 4%, tj. do wartości największej od trzech miesięcy. W pierwszej połowie tego miesiąca ceny zbóż rosły nawet pomimo korzystnej sytuacji na rynku pszenicy, co odzwierciedlało opóźnienia zbiorów w Ameryce Północnej oraz pogarszające się warunki pogodowe w Australii i Argentynie i związane z tym obniżenie prognoz zbiorów zbóż. Ponadto ceny wspierał silny popyt importowy (dynamika eksportu z UE, USA i Ukrainy wyraźnie wzrosła) oraz niezbyt korzystne warunki siewu ozimin w części krajów UE, a także w rejonie Morza Czarnego. Na rynku kukurydzy presję na wzrost cen wywierały słabsze zbiory i obawy o stan zapasów na koniec sezonu. Pod koniec drugiej dekady października br. ceny pszenicy zaczęły spadać, a ceny zbóż paszowych ustabilizowały się.

Zmiany cen na rynkach zagranicznych z pewnym opóźnieniem przekładają się na sytuację cenową w Polsce. W efekcie ceny zbóż na rynku krajowym dostosowują się do cen na rynku europejskim i światowym, przy czym wschód i południe Polski jest pod wpływem cen z rejonu Europy Centralnej (Słowacja, Węgry, Rumunia) oraz cen notowanych w Portach Morza Czarnego, a zachód i północ kraju pod wpływem cen z Europy Zachodniej i USA.

W krótkiej perspektywie (do 30 dni) ceny zbóż na rynku krajowym odzwierciedlają relacje popytu do podaży, co jest szczególnie widoczne w przypadku zbóż uprawianych lokalnie (żyto, pszenżyto), którymi nie handluje się na światowym rynku, lub obroty nimi są niewielkie. Wpływ uwarunkowań krajowych na ceny pszenicy, kukurydzy, czy jęczmienia jest znacznie mniejszy, ale w krótkim okresie istotny.

W październiku 2019 r. na polskim rynku wyraźnie zmalała dynamika zmian cen pszenicy i żyta (o parametrach konsumpcyjnych). W ujęciu miesięcznym zmiany ich cen były minimalne. Jednocześnie zboża te były znacznie tańsze niż przed rokiem. Podobnie jak miesiąc wcześniej wzrost cen ograniczany był większą niż przed rokiem podażą i umiarkowanym popytem.

Ceny produktów przemiału w końcu trzeciego kwartału 2019 r. cechowały się malejącą dynamiką wzrostu (co było efektem spadku cen zbóż), ale w większości przypadków były wyższe niż przed rokiem. W ujęciu tygodniowym i miesięcznym notowano nawet ich obniżki. Należy zaznaczyć, że ceny

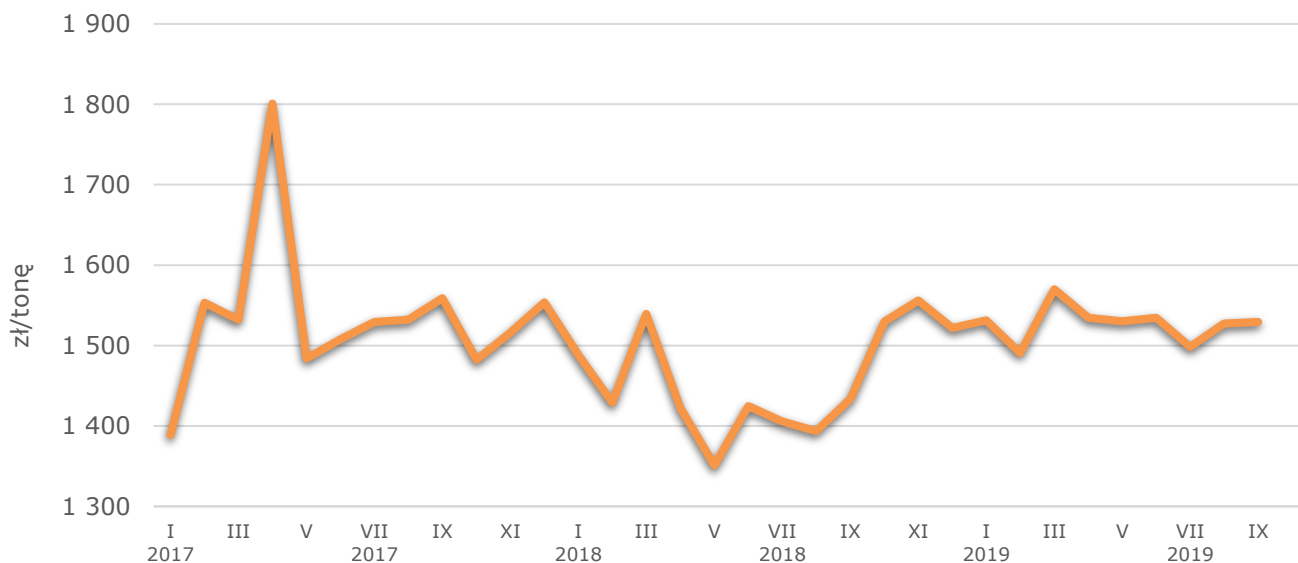
<sup>1</sup> Grains and Oilseeds Index - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

mąki przeznaczonej do sprzedaży detalicznej charakteryzują się znacznie większymi wahaniami niż ceny mąki piekarniczej.

Ceny detaliczne reagują jeszcze wolniej na zmiany cen surowców (zboż i mąki). We wrześniu 2019 r. dynamika ich wzrostu ponownie zmalała, ale w dalszym ciągu większość produktów była droższa niż rok wcześniej, w tym zwłaszcza chleb mieszany.

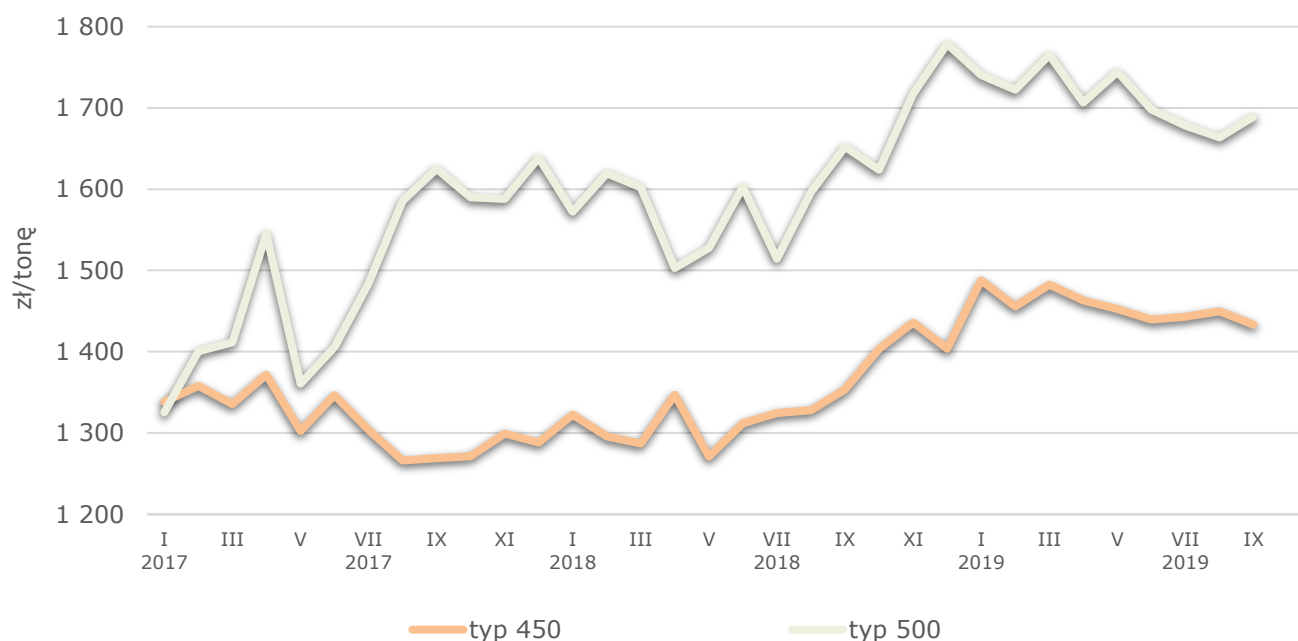
Przewiduje się, że do końca 2019 r. ceny zboż mogą wykazywać niewielką tendencję wzrostową, w szczególności po spodziewanych słabszych zbiorach kukurydzy. Jednak mogą one utrzymywać się na poziomach niższych niż w analogicznych okresach 2018 r. Sytuacja ta prawdopodobnie znajdzie również swoje odzwierciedlenie w cenach produktów zbożowych, zarówno w zbycie, jak i w detalu.

### Ceny zbytu (bez VAT) mąki poznańskiej w opakowaniu 1 kg



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych ZSRIR MRiRW.

### Ceny zbytu (bez VAT) mąki pszennej w opakowaniu 1 kg



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych ZSRIR MRiRW.

#### 4.2. Ceny zakupu (bez VAT) zbóż według ZSRIR MRiW

- ✓ Na początku sezonu 2019/2020 dostawy zbóż do skupu z nowych zbiorów przyczyniły się do sezonowego spadku cen ziarna. **We wrześniu 2019 r. średnia cena pszenicy konsumpcyjnej** w kraju, tak jak miesiąc wcześniej, wyniosła **680 zł/t**. Cena **żyta konsumpcyjnego**, pomimo znacznych tygodniowych wahań, utrzymała się na poziomie **557 zł/t**. Ceny tych zbóż były niższe niż przed rokiem odpowiednio o 15% i 18%.
- ✓ W trzecim tygodniu października 2019 r. przeciętna cena **pszenicy konsumpcyjnej** ukształtowała się na poziomie **686 zł/t**, o 1% wyższym niż przed miesiącem, natomiast **żyta konsumpcyjnego** – **552 zł/t**, o 1% niższym. W odniesieniu do notowań sprzed roku zboża były tańsze odpowiednio o 16% i 21%.

#### 4.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) mąki w opakowaniach 1 kg w wybranych przedsiębiorstwach prowadzących przemiał ziarna zbóż według ZSRIR MRiW

**We wrześniu 2019 r.** średnia cena mąki pszennej typ 450 była o 1% niższa niż w sierpniu br. Cena mąki „Poznańskiej” praktycznie nie uległa zmianie, natomiast cena mąki pszennej typ 500 wzrosła o 1,5%. Mąki te były droższe niż przed rokiem odpowiednio o 6%, 7% i 2%.

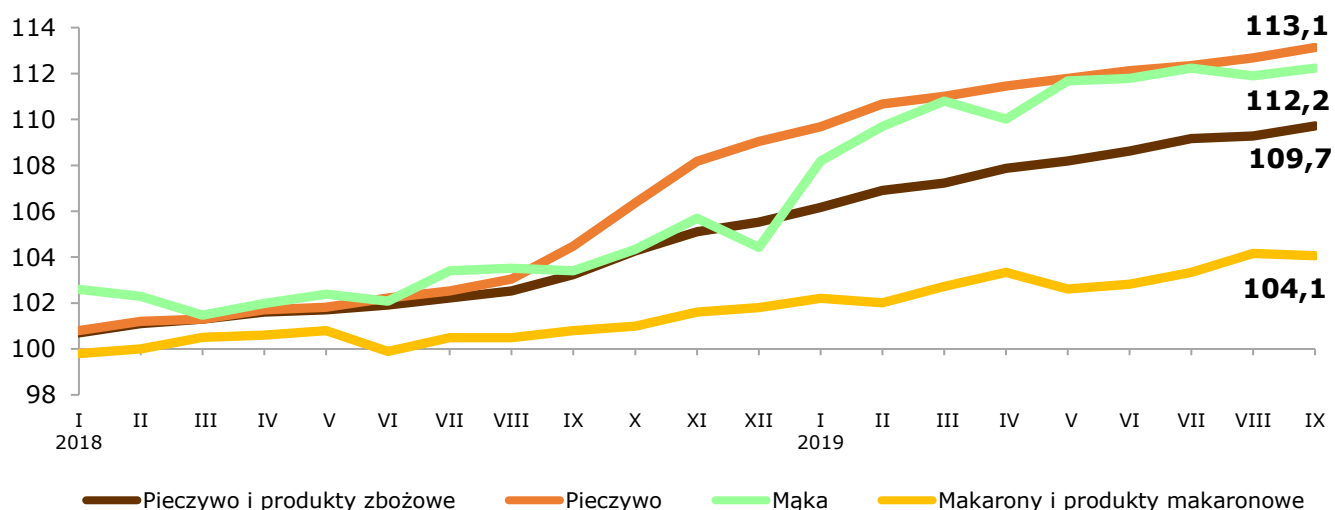
W zakładach młynarskich od początku 2019 r. obserwowane są znaczne tygodniowe wahania cen mąki.

- ✓ **W dniach 14–20.10.2019 r.** mąkę „Poznańską” zbywano po **1,46 zł/kg**, o 7% taniej niż przed miesiącem i o 1,5% taniej niż rok wcześniej.
- ✓ Cena **mąki pszennej typ 450** wyniosła **1,43 zł/kg** i była o blisko 2% wyższa niż w trzecim tygodniu września 2019 r. Jednak w porównaniu z notowaniami sprzed roku cena ta była o 4% niższa.
- ✓ Krajowi młynarze za **mąkę pszeną typ 500** uzyskiwali przeciętnie **1,78 zł/kg**, o 7% więcej niż przed miesiącem i o 9% więcej niż przed rokiem.

#### 4.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ W sezonie 2018/2019 ograniczenie krajowej podaży zbóż konsumpcyjnych, przy dużym popycie eksportowym, skutkowało wzrostem cen ziarna i produktów przemiału. Dopiero dostawy zbóż z nowych zbiorów na przełomie czerwca i lipca 2019 r. przyczyniły się do znacznego sezonowego spadku cen ziarna, co może, z pewnym opóźnieniem, wpłynąć hamująco na wzrost cen przetworów zbożowych.
- ✓ **We wrześniu 2019 r.** ceny detaliczne produktów zbożowych nadal rosły (wzrost o 0,3–0,4% w porównaniu z sierpniem br.). Jedynie cena makaronów i produktów makaronowych uległa nieznacznemu obniżeniu (o 0,1%).
- ✓ We wrześniu 2019 r. **cena pieczywa i produktów zbożowych** była o **6,3%** wyższa niż przed rokiem. W tym czasie **pieczywo i mąka** podrożały po **8,4%**, a **makarony i produkty makaronowe** o **3,2%**.
- ✓ W okresie od stycznia do września 2019 r. ceny **pieczywa i produktów zbożowych** w detalu, w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r., wzrosły o **6,1%**, w tym **pieczywa** – o **9,4%**. Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili również za **mąkę** (o **8,1%**) oraz **makarony i produkty makaronowe** (o **2,7%**).

#### Wskaźniki cen detalicznych wybranych produktów zbożowych (XII 2017 = 100)



Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

**Ceny (bez VAT) płacone dostawcom przez wybrane przedsiębiorstwa dokonujące zakupu zbóż według ZSRIR MRiRW**

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Pszenvica konsumpcyjna	680	680	803	658	0,0	-15,3	3,3
Żyto konsumpcyjne	557	557	680	562	0,2	-18,1	-0,8

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Pszenvica konsumpcyjna	686	684	679	819	656	0,3	1,0	-16,3	4,5
Żyto konsumpcyjne	552	549	560	701	556	0,5	-1,4	-21,3	-0,6

**Ceny sprzedaży (bez VAT) mąki przez zakłady prowadzące przemiał ziarna zbóż według ZSRIR MRiRW**

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mąka "Poznańska"	1 529	1 527	1 434	1 559	0,1	6,7	-1,9
Mąka pszenna typ 450	1 433	1 450	1 354	1 269	-1,1	5,9	13,0
Mąka pszenna typ 500	1 689	1 664	1 652	1 625	1,5	2,2	3,9

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Mąka "Poznańska"	1 461	1 521	1 575	1 483	1 499	-3,9	-7,3	-1,5	-2,6
Mąka pszenna typ 450	1 432	1 430	1 409	1 487	1 300	0,2	1,6	-3,7	10,2
Mąka pszenna typ 500	1 780	1 569	1 667	1 629	1 569	13,4	6,7	9,3	13,4

**Ceny detaliczne produktów zbożowych według GUS**

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mąka "Poznańska" 1 kg	2,77	2,73	2,52	2,52	1,5	9,9	9,9
Mąka pszenna 1 kg	2,57	2,59	2,35	2,33	-0,8	9,4	10,3
Mąka żytnia 1 kg	3,57	3,54	3,52	3,50	0,8	1,4	2,0
Chleb mieszany pszenno-żytni, zwykły 500 g	2,67	2,65	2,41	2,28	0,8	10,8	17,1
Makaron jajeczny "Lubella" 400 g	4,33	4,30	4,00	3,93	0,7	8,3	10,2
Makaron bezjajeczny 250 g	1,92	1,90	x	x	1,1	x	x

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

## 5. RYNEK RZEPAKU

### 5.1. Ocena sytuacji rynkowej

Polska jest częścią rynku globalnego i zmiany sytuacji podażowo-popytowej, determinujące poziom cen na rynkach międzynarodowych, mają znaczący wpływ na ceny rzepaku na krajowym rynku.

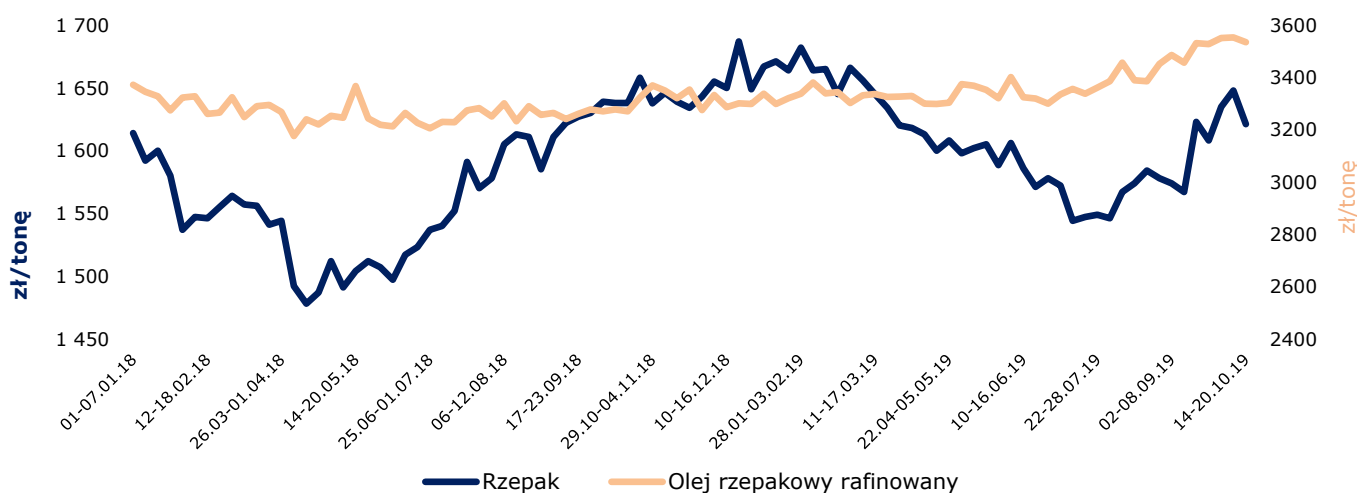
Według wrześniowego raportu Oil World, światowe zbiory nasion i owoców 10 głównych roślin oleistych w sezonie 2019/2020 wyniosą 565,9 mln ton i będą o 17,1 mln ton (o 3%) mniejsze w porównaniu z rekordowymi zbiorami w poprzednim sezonie, w wyniku dużego spadku zbiorów soi (o 5%, do 343,8 mln ton) i rzepaku (o 4%, do 62,1 mln ton), przy niewielkim wzroście zbiorów nasion słonecznika (poniżej 1%, do 52,6 mln ton), bawełny (o 3%, do 43,9 mln ton), orzeszków ziemnych (o 1%, do 43,9 mln ton), ziaren palmowych łącznie z koprą (poniżej 1%, do 23,4 mln ton) oraz sezamu, łącznie z lnem i rącznikiem (o 11%, do 10,4 mln ton). W sezonie 2019/2020 światowe zasoby nasion oleistych (produkcja łącznie z rekordowymi zapasami nasion oleistych na początku sezonu wynoszącymi 128 mln ton) zwiększą się do 693,9 mln ton (o 0,2 mln ton w porównaniu z poprzednim sezonem), a ich zużycie wzrośnie do 573,5 mln ton (o 7,9 mln ton) i będzie o 7,6 mln ton większe od produkcji. W tej sytuacji globalne zapasy nasion oleistych na koniec sezonu zmniejszą się, ale nadal będą wysokie. Wyniosą one 120,4 mln ton (o 7,6 mln ton mniej niż przed rokiem) i będą przeciwdziałały wzrostom cen nasion oleistych w bieżącym i kolejnym sezonie.

W sezonie 2019/2020 ze względu na niższe światowe zbiory nasion oleistych, przy rosnącym ich zużyciu, przewiduje się wzrost cen nasion oleistych i olejów roślinnych na międzynarodowym rynku, ale nadal, z wyjątkiem rzepaku i oleju rzepakowego, będą one niższe niż przed dwoma sezonami. W przypadku śrut oleistych spodziewany jest dalszy spadek cen. Według Oil World w sezonie 2019/2020 (lipiec/czerwiec) w europejskich portach przeciętne ceny amerykańskiej soi (386 USD/t – cif Rotterdam) i europejskiego rzepaku (440 USD/t – cif Hamburg) będą po 4% wyższe niż w poprzednim sezonie, a cena nasion słonecznika wzrośnie o 2% (do 395 USD/t – Dolny Ren). Spośród czterech głównych olejów roślinnych w sezonie 2019/2020 najbardziej podrożeje olej palmowy – o 8% (do 575 USD/t – RBD fob Malezja). Cena oleju słonecznikowego zwiększy się o 6% (do 755 USD/t – fob N. W. Europa porty), sojowego o 5% (do 786 USD/t – fob ex-mill Holandia), a rzepakowego o 4% (do 865 USD/t – fob ex-mill Holandia). Niższe niż w sezonie 2018/2019 będą ceny śrut oleistych: sojowej – spadek o 2% (do 362 USD/t – argentyńska cif Rotterdam), słonecznikowej – spadek o 4% (do 218 USD/t – Ukraina DAF) i rzepakowej – spadek o 10% (do 229 USD/t – fob ex-mill Hamburg).

Od początku sezonu 2019/2020 ceny rzepaku na rynku europejskim powoli rosną. We wrześniu br. przeciętna jego cena wyniosła 425 USD/t (cif Hamburg) i była o 1% wyższa niż przed miesiącem, ale nadal o 2% niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy (fob ex-mill Holandia) kosztował średnio 896 USD/t i był o 2% droższy niż przed miesiącem i o 6% droższy niż przed rokiem. Za śrutę rzepakową płacono średnio 204 USD/t (fob ex-mill Hamburg), o 6% mniej niż przed miesiącem i o 26% mniej niż przed rokiem.

Analogiczne kierunki zmian cen rzepaku i produktów jego przerobu mają miejsce na rynku krajowym. Według monitoringu cen prowadzonego przez MRiRW we wrześniu br. nastąpił dalszy wzrost cen skupu rzepaku, przy czym w relacji rok do roku były one nadal niższe. Odnotowano też dalszy wzrost cen zbytu oleju rzepakowego rafinowanego, przy spadku cen zbytu śruty rzepakowej. W relacji rok do roku cena oleju rzepakowego rafinowanego była wyższa, a śruty rzepakowej niższa. Dalszego, powolnego wzrostu cen skupu rzepaku można spodziewać się co najmniej do końca I kwartału 2020 r., tj. do czasu wstępnych szacunków dotyczących przezimowania i wielkości zbiorów rzepaku w sezonie 2020/2021.

**Ceny (bez VAT) zakupu rzepaku oraz sprzedaży oleju rzepakowego rafinowanego w Polsce**



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych ZSRIR MRiRW.

## 5.2. Ceny zakupu (bez VAT) rzepaku według ZSRIR MRiRW

We wrześniu 2019 r., w ślad za wzrostem cen rzepaku na rynku europejskim, krajowe ceny tych nasion z tegorocznych zbiorów (szacowanych przez GUS na poziomie 2,3 mln ton, tj. o około 4% wyższym niż przed rokiem) ponownie wzrosły, jednak nadal były niższe niż we wrześniu 2018 r.

- ✓ **We wrześniu 2019 r. średnia cena rzepaku** w kraju wyniosła **1 590 zł/t** i była o 1% wyższa niż w sierpniu br., ale o 2% niższa niż rok wcześniej.
- ✓ **W dniach 14–20 października 2019 r.** przeciętna cena **rzepaku** ukształtowała się na poziomie **1 621 zł/t** wobec 1 623 zł/t przed miesiącem. W odniesieniu do notowań sprzed roku rzepak był o 1% tańszy.

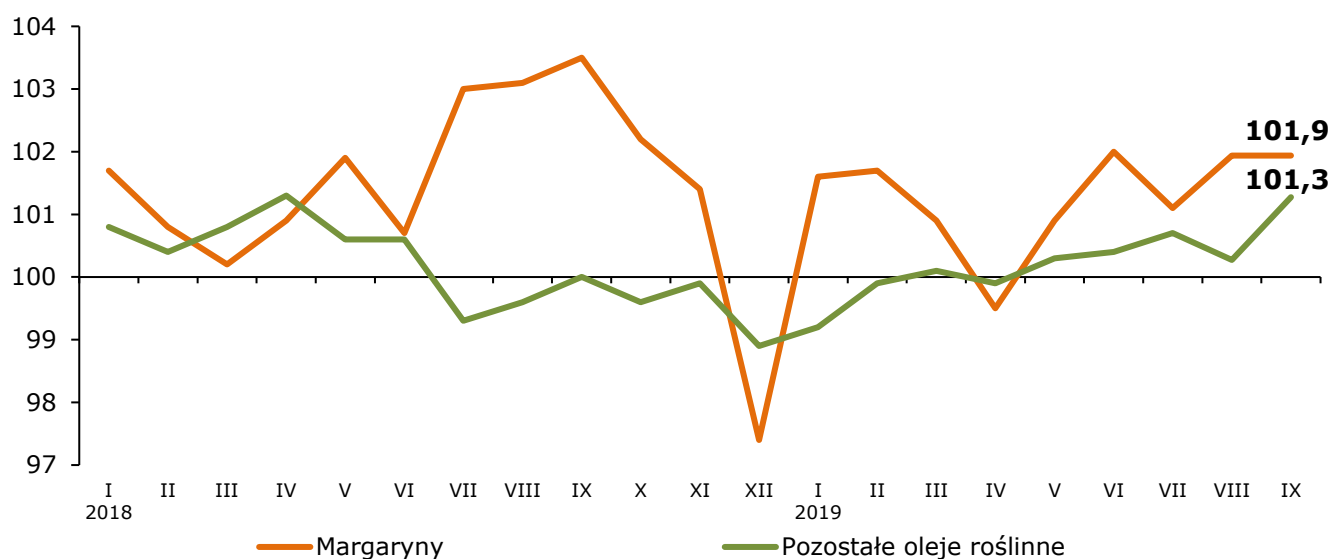
## 5.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) oleju rzepakowego w zakładach tłuszczowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ W zakładach tłuszczowych ceny **zbytu oleju rzepakowego rafinowanego** od kwietnia 2019 r., pomimo tygodniowych wahań, wykazują tendencję wzrostową. **We wrześniu 2019 r. olej rzepakowy rafinowany** zbywano po **3 501 zł/t**, o 2% drożej niż miesiąc wcześniej i o ponad 7% drożej niż we wrześniu 2018 r.
- ✓ Od początku października br. przeważały wzrosty cen **oleju rzepakowego rafinowanego**. **W dniach 14–20 października 2019 r.** za produkt ten uzyskiwano **3 535 zł/t**, o 4 zł/t więcej niż przed miesiącem. Był to poziom o 8% wyższy niż przed rokiem.

## 5.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Rosnące od początku sezonu 2019/2020 ceny zbytu oleju rzepakowego przełożyły się na wzrost jego cen detalicznych. Według danych GUS **we wrześniu 2019 r.** konsumenci za **olej rzepakowy** płacili **6,39 zł/litr**, o 2% więcej niż przed miesiącem i o 6% więcej niż przed rokiem.
- ✓ **We wrześniu 2019 r.** średnia cena **margaryn** utrzymała się na poziomie notowanym w sierpniu 2019 r., ale była o 1,5% niższa niż rok wcześniej. W porównaniu z sierpniem 2019 r. **pozostałe oleje roślinne** podrożały o 1%. Jednocześnie były one o 1,3% wyższe niż we wrześniu 2018 r.
- ✓ W okresie od stycznia do września 2019 r. **średnie ceny margaryn i olejów roślinnych**, w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, były **niższe** odpowiednio o **0,5% i 0,1%**.
- ✓ Średnia cena margaryn w odniesieniu do grudnia 2017 r. była wyższa o 1,9%, a pozostałych olejów roślinnych o 1,3%.

### Wskaźniki cen detalicznych tłuszczów roślinnych (XII 2017 = 100)



Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.



**Ceny (bez VAT) płacone dostawcom przez przedsiębiorstwa dokonujące zakupu rzepaku według ZSRIR MRiRW**

[zł/t]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Rzepak	1 590	1 575	1 621	1 586	1,0	-1,9	0,3

[zł/t]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Rzepak	1 621	1 648	1 623	1 638	1 593	-1,6	-0,1	-1,0	1,8

**Ceny sprzedaży (bez VAT) oleju rzepakowego w zakładach tłuszczowych według ZSRIR MRiRW**

[zł/t]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Olej rzepakowy rafinowany	3 501	3 430	3 261	3 461	2,1	7,4	1,2

[zł/t]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Olej rzepakowy rafinowany	3 535	3 553	3 531	3 270	3 451	-0,5	0,1	8,1	2,4

**Ceny detaliczne według GUS**

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Olej jadalny rzepakowy, krajowy, w butelce 1 litr	6,39	6,27	6,01	6,07	1,9	6,3	5,3

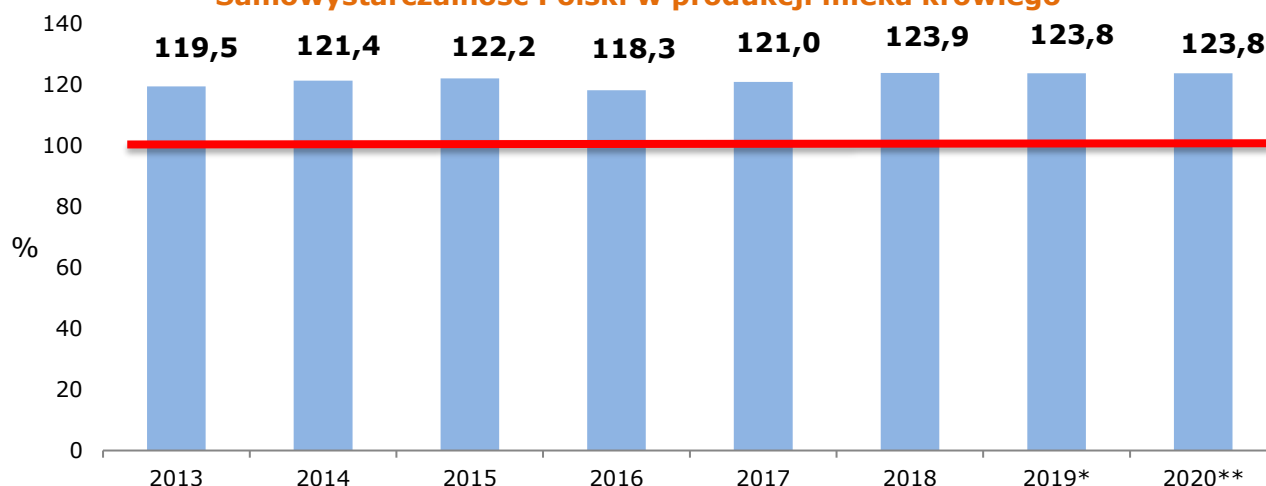
Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

## 6. RYNEK PRODUKTÓW MLECZNYCH

### 6.1. Ocena sytuacji rynkowej

W Polsce produkcja mleka surowego jest większa od zapotrzebowania rynku wewnętrznego (samowystarczalność utrzymuje na poziomie około 124%), a to oznacza, że znaczna jej część jest sprzedawana na rynkach zewnętrznych. W konsekwencji ceny mleka surowego i produktów mlecznych w kraju są silnie skorelowane z cenami na rynku światowym, które charakteryzują się około dwuletnim cyklem koniunkturalnym. Ceny mleka i produktów mlecznych, poza wahaniami koniunkturalnymi, wykazują także wahania sezonowe, które są determinowane zmiennością podaży surowca (dostaw do przemysłu mleczarskiego). W okresie wiosenno-letnim, wraz ze wzrostem zasobów pasz objętościowych, zwiększa się produkcja i dostawy surowca do przemysłu, w efekcie następuje sezonowy spadek cen. Spadkowi dostaw mleka w okresie zimowym towarzyszy wzrost cen.

#### Samowystarczalność Polski w produkcji mleka krowiego



\*Szacunek IERiGŻ-PIB, \*\*Prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i IERiGŻ-PIB.

W pierwszym półroczu 2019 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r., ponownie wzrosła liczebność stada krów ogółem (o 1,3%, do 2 461 tys. szt.), podczas gdy krów mlecznych nieznacznie się obniżyła (o 0,5%, do 2 221 tys. szt.). Uwzględniając zmiany pogłowia i mleczności przewiduje się, że produkcja wzrośnie o około 2%, do 14,1 mld litrów. Systematycznie zwiększa się udział kanałów rynkowych w rozdysponowaniu produkcji, gdyż spada zużycie w gospodarstwach rolnych. W okresie trzech kwartałów 2019 r. skup mleka surowego był o 2,1% większy niż rok wcześniej i wyniósł 9,0 mld litrów.

Na rynku globalnym ceny trwałych produktów mlecznych we wrześniu i październiku 2019 r. wykazywały niewielkie zmiany w porównaniu z sierpniem. Ceny masła utrzymywały się na niskim poziomie, a ceny odtłuszczonego mleka w proszku i serów dojrzewających wzrastały. We wrześniu br. wartość FAO Dairy Price Index wyniosła 193,4 pkt. wobec 193,5 pkt. przed miesiącem. Wartości indeksu Global Dairy Trade nieznacznie wzrosły do 1 015 pkt. w październiku br. wobec 998 pkt. w sierpniu br.

Przedstawione uwarunkowania podażowo-popytowe znajdują swoje odzwierciedlenie w cenach na rynku krajowym. We wrześniu 2019 r. utrzymała się, zapoczątkowana w sierpniu, wzrostowa tendencja cen skupu mleka surowego, o czym decydują przede wszystkim czynniki sezonowe. Ceny są jednak niższe niż przed rokiem i dwoma laty, co jest potwierdzeniem dwuletnich wahań koniunkturalnych.

We wrześniu 2019 r. krajowe ceny zbytu artykułów mleczarskich wykazywały zróżnicowane zmiany, które były wynikiem krótkookresowych zmienności popytu. W szczególności dotyczyło to cen zbytu masła, które w porównaniu z sierpniem br. wzrosły o 7,9%, ale w kolejnych tygodniach zaczęły ponownie spadać. Spadek cen dotyczył także jogurtów i napojów mlecznych oraz śmietany. W efekcie większego popytu na rynku wewnętrznym, wzrostowe tendencje cen utrzymały się natomiast na rynku serów dojrzewających. Eksport serów i twarogów w okresie styczeń–sierpień 2019 r. był o 1,8% mniejszy niż przed rokiem, ale ceny transakcyjne były wysokie (wzrost o 2,4%), co stymulowało wzrost cen w kraju. Ceny detaliczne artykułów mleczarskich wykazywały niewielkie zmiany.

Na rynku mleczarskim do końca 2019 r. będzie miał miejsce sezonowy wzrost cen, w szczególności na etapie produkcji w rolnictwie oraz w przetwórstwie. Uwarunkowania podażowo-popytowe na rynku krajowym nie ulegną większym zmianom, a to oznacza, że ich wpływ na ceny krajowe będzie relatywnie niewielki. Większą rolę będą odgrywały zmiany cen na rynku międzynarodowym.

## 6.2. Ceny skupu (bez VAT) mleka surowego według GUS

- ✓ W Polsce ceny skupu **mleka surowego** od sierpnia 2019 r. wykazują sezonowy wzrost. **We wrześniu 2019 r.** krajowi dostawcy za surowiec uzyskiwali **131,26 zł/hl**, o 0,5% więcej niż miesiąc wcześniej, ale o 1% mniej niż we wrześniu 2018 r. W okresie trzech kwartałów 2019 r. średnia krajowa cena skupu mleka była o około 2% wyższa niż przed rokiem i wyniosła 134,57 zł/hl.

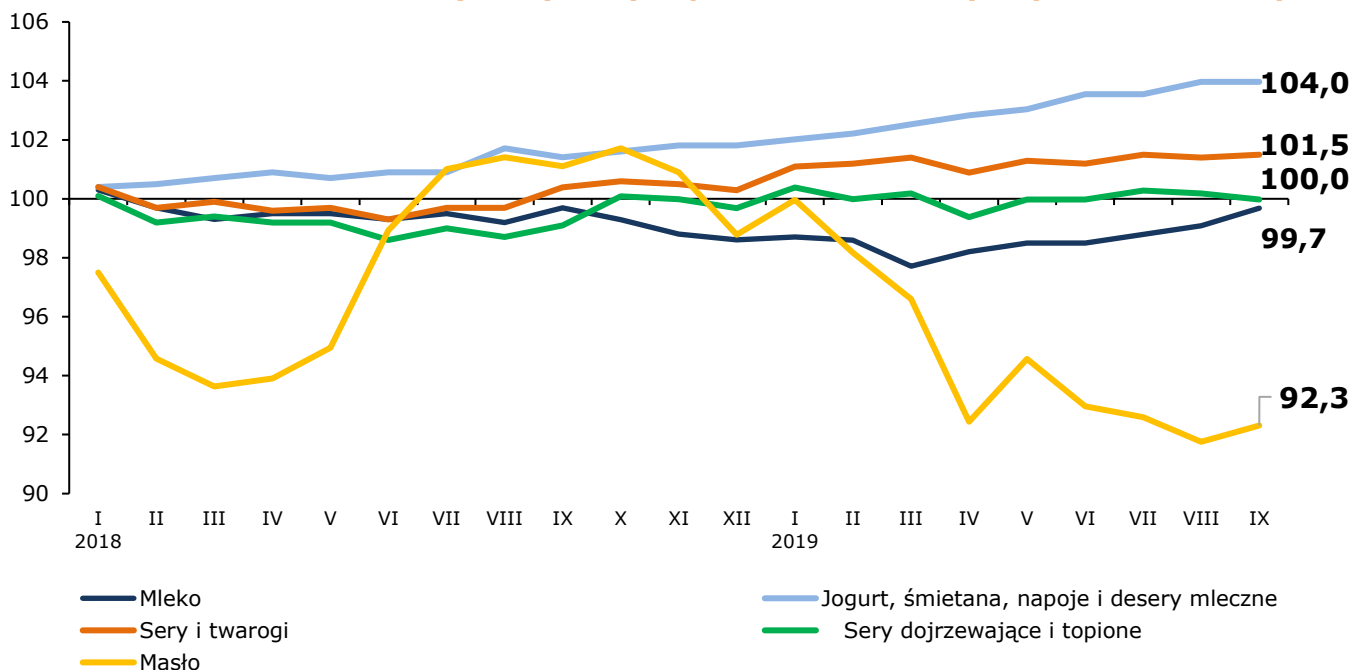
## 6.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów mlecznych według ZSRIR MRiRW

- ✓ **W dniach 14–20.10.2019 r.** wzrosły ceny zbytu większości płynnych mlecznych produktów galanteryjnych. **Jogurt naturalny** był o 6% droższy niż przed miesiącem, **śmietana i śmietanka** o około 4%, a **kefir** o prawie 1%. Ceny **mleka spożywczego UHT** były nieznacznie (o 0,4%) wyższe niż przed miesiącem. W porównaniu z cenami sprzed roku ceny kefiru, jogurtu naturalnego i mleka UHT wzrosły po około 1%, a śmietany i śmietanki – o 3%.
- ✓ Krajowe ceny zbytu **masła** od drugiego tygodnia października 2019 r. ponownie ulegają obniżkom. **W dniach 14–20.10.2019 r.** producenci za **masło konfekcjonowane** uzyskiwali **18,18 zł/kg** (3,64 zł za 200 gram), o 2% mniej niż przed tygodniem, ale nieznacznie (o 0,2%) więcej niż przed miesiącem. W odniesieniu do cen sprzed roku ten rodzaj tłuszczu mlecznego był tańszy o 19%.
- ✓ Od września 2019 r., pomimo tygodniowych wahań, przeważają wzrosty cen zbytu serów podpuszczkowych dojrzewających Edamski i Gouda. W trzecim tygodniu października br. za **ser Gouda** płacono **13,72 zł/kg**, a za **ser Edamski – 13,33 zł/kg**, odpowiednio o 2% i 5% więcej niż przed miesiącem. Ser Edamski był nieznacznie (o 0,2%) droższy niż rok wcześniej, a ser Gouda – o 1,5%.

## 6.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Krajowe ceny detaliczne mlecznych produktów galanteryjnych od początku 2019 r. utrzymują się na poziomie nieco wyższym niż w 2018 r. **We wrześniu 2019 r. jogurty, śmietana, napoje i desery mleczne** były o 2,6% droższe niż w tym samym miesiącu 2018 r. Za **sery i twarogi** płacono o 1,3% więcej niż we wrześniu 2018 r., w tym za **sery dojrzewające i topione** – o 0,9%.
- ✓ Detaliczne ceny **mleka** we wrześniu 2019 r. były o 0,6% wyższe niż przed miesiącem i zbliżone do notowanych przed rokiem. W okresie styczeń–wrzesień 2019 r. produkt ten był o 0,8% tańszy niż rok wcześniej.
- ✓ We wrześniu 2019 r. konsumenci za **masło** płacili o 0,6% więcej niż w sierpniu br. Jednak cena tego tłuszczu była o **8,8% niższa niż przed rokiem**. W okresie od stycznia do września 2019 r. **masło w detalu było tańsze o 2,9%**.

Wskaźniki cen detalicznych wybranych produktów mlecznych (XII 2017 = 100)



Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

**Ceny skupu (bez VAT) mleka surowego według GUS**

[zł/hl]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mleko surowe	131,26	130,62	132,77	144,95	0,5	-1,1	-9,4

**Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów mlecznych według ZSRIR MRiRW**

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mleko spożywcze UHT	1,91	1,90	1,88	1,97	0,7	1,6	-2,7
Jogurt naturalny	4,24	4,47	4,39	4,36	-5,2	-3,4	-2,7
Kefir	2,72	2,79	2,71	2,65	-2,5	0,5	2,9
Śmietana i śmietanka	6,83	6,84	6,79	6,79	-0,1	0,5	0,7
Masło Ekstra konfekcjonowane	17,90	16,59	24,59	27,04	7,9	-27,2	-33,8
Ser dojrzewający "Edamski"	12,84	12,80	13,18	14,65	0,3	-2,6	-12,4
Ser dojrzewający "Gouda"	13,49	13,08	13,11	14,61	3,1	2,9	-7,7

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Mleko spożywcze UHT	1,92	1,94	1,91	1,89	1,98	-1,2	0,4	1,4	-3,2
Jogurt naturalny	4,41	4,21	4,16	4,35	4,28	4,7	6,0	1,4	3,0
Kefir	2,75	2,72	2,72	2,72	2,68	0,8	0,8	0,9	2,3
Śmietana i śmietanka	7,03	6,84	6,79	6,82	6,99	2,7	3,6	3,0	0,6
Masło Ekstra konfekcjonowane	18,18	18,47	18,14	22,49	26,15	-1,6	0,2	-19,2	-30,5
Ser dojrzewający "Edamski"	13,33	13,49	12,70	13,31	14,39	-1,1	5,0	0,2	-7,3
Ser dojrzewający "Gouda"	13,72	13,74	13,42	13,52	14,69	-0,1	2,3	1,5	-6,6

**Ceny detaliczne produktów mlecznych według GUS**

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mleko krowie o zawartości tłuszczu 0,5%-2,5%, o przedłużonym okresie trwałości (UHT), w opakowaniu kartonowym 1 litr	2,58	2,57	2,58	2,62	0,4	0,0	-1,5
Masło o zawartości tłuszczu 82-83%, "Extra", bez dodatków, w kostce 200 g	5,68	5,68	6,63	6,80	0,0	-14,3	-16,5
Ser twarogowy tłusty 1 kg	14,47	14,37	14,23	14,09	0,7	1,7	2,7
Ser dojrzewający "Gouda" 1 kg	20,88	21,24	20,51	21,36	-1,7	1,8	-2,2
Ser topiony z dodatkami (np. ziola, szynka) 100 g	1,95	1,95	2,14	2,04	0,0	-8,9	-4,4
Jogurt naturalny 400 g	2,72	2,69	2,61	2,93	1,1	4,2	-7,2
Kefir 400 g	2,07	2,07	1,99	2,03	0,0	4,0	2,0
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% 200 g	1,89	1,89	1,85	1,77	0,0	2,2	6,8
Śmietanka o zawartości tłuszczu 30% (kremówka) 500 ml	7,10	7,02	6,92	6,46	1,1	2,6	9,9

Dane za 2017 r. dla jogurtu i kefiru przeliczone zostały ze 150 g.

Dane za 2017 r. dotyczą śmietany lub śmietanki o zawartości 30% tłuszczu.

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

## 7. RYNEK WIEPRZOWINY

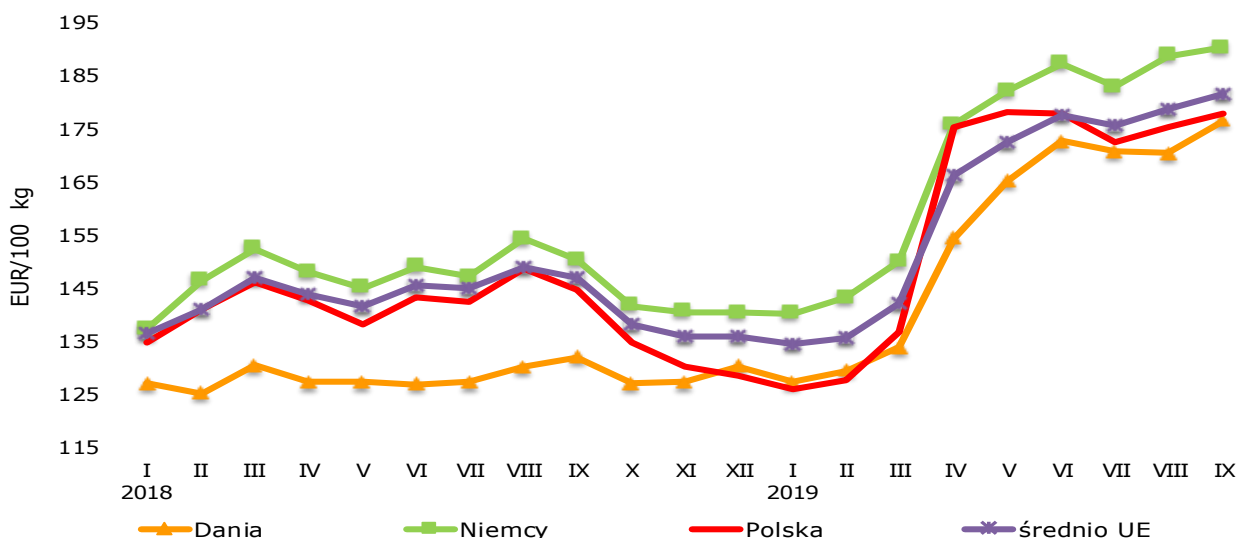
### 7.1. Ocena sytuacji rynkowej

Najnowsze badania pogłowia trzody w UE wskazują na kontynuację jego spadku, zapoczątkowaną w grudniu 2018 r. W okresie maj–czerwiec br. pogłowiu trzody chlewnej w czternastu krajach UE (które przedstawiły wyniki badania pogłowia) wyniosło 137,2 mln sztuk, co oznacza redukcję o 2 539 tys. sztuk, tj. o 1,8%. Największy spadek pogłowia (o 8,9%) odnotowano w Polsce. Relatywnie duża stopa spadku wystąpiła także u tak dużych producentów, jak Niemcy (o 3,5%), Dania (o 2,5%) i Holandia (o 1,4%).

W rezultacie uboje trzody w UE-28, w okresie od stycznia do końca lipca 2019 r. zmniejszyły się o 1,3% (wyrażone w sztukach) i o 0,9% (wyrażone w tonach). W tym okresie uboje w Niemczech były mniejsze odpowiednio o 4,0% i 3,6%, w Danii o 7,0% i 6,9%, a w Polsce o 5,5% i 4,0%.

Spadek pogłowia i ubojów trzody w UE-28 jest jednym z dwóch czynników decydujących o wzroście cen trzody na rynku unijnym, w tym w Polsce. Drugim, nie mniej ważnym czynnikiem jest wzmożony popyt na wieprzowinę na rynku światowym. Wynika on z pojawienia się choroby ASF w Chinach i innych krajach azjatyckich, jak Wietnam czy Kambodża. Rosnący popyt na wieprzowinę ze strony tych krajów pobudza wzrost eksportu w krajach eksporterskich. W okresie od stycznia do końca sierpnia 2019 r. eksport produktów wieprzowych z UE-28 do krajów trzecich był o 15,2% większy niż w analogicznym okresie 2018 r., w tym mięsa o 18,3%. Eksport z UE-28 do Chin wzrósł o 48%, a do Wietnamu o 32%. Spośród krajów UE największy wzrost eksportu do krajów trzecich odnotowały: Hiszpania (o 25,4%), Holandia (o 22,2%), Niemcy (o 16,4%) i Dania (o 14,4%). Polski eksport produktów wieprzowych do krajów trzecich wzrósł w tym okresie o 5,6%. Znacznie mniejsza stopa wzrostu eksportu z Polski niż z innych krajów unijnych wynika między innymi z nieposiadania przez Polskę uprawnień do eksportu wieprzowiny do Chin. USDA<sup>2</sup> przewiduje, że w 2019 r. import wieprzowiny przez Chiny zwiększy się o 66,6%, a w 2020 r. - o 34,6%.

#### Ceny rynkowe żywca wieprzowego klasy E w wybranych krajach UE według masy poubojowej schłodzonej



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Komisji Europejskiej.

We wrześniu 2019 r. przeciętna cena trzody chlewnej w UE-28 wyniosła 181,72 EUR/100 kg wagi poubojowej schłodzonej i była o 23,8% wyższa niż rok wcześniej. Cena w Polsce wyniosła 177,78 EUR/100 kg i była o 22,9% wyższa niż przed rokiem. Cena trzody chlewnej wyrażona w złotych wzrosła w jeszcze większym stopniu, z uwagi na roczną deprecjację złotego względem euro.

Ocenia się, że do końca 2019 r. ceny trzody chlewnej sezonowo się obniżą, ale ich poziom będzie nadal o około 20% wyższy niż rok wcześniej.

<sup>2</sup> Livestock and Poultry: World Market and Trade, USDA/FAS, October 10, 2019

## 7.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wieprzowego według ZSRIR MRiRW

- ✓ **We wrześniu 2019 r.** krajowi dostawcy uzyskiwali za **żywiec wieprzowy** przeciętnie **5,91 zł/kg**, o 1% więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 25,5% więcej niż we wrześniu 2018 r.
- ✓ **W dniach 14–20.10.2019 r. cena zakupu żywca wieprzowego** kształtowała się na poziomie **5,85 zł/kg**, o 1% niższym niż przed miesiącem. Jednocześnie była ona o 34% wyższa niż przed rokiem.

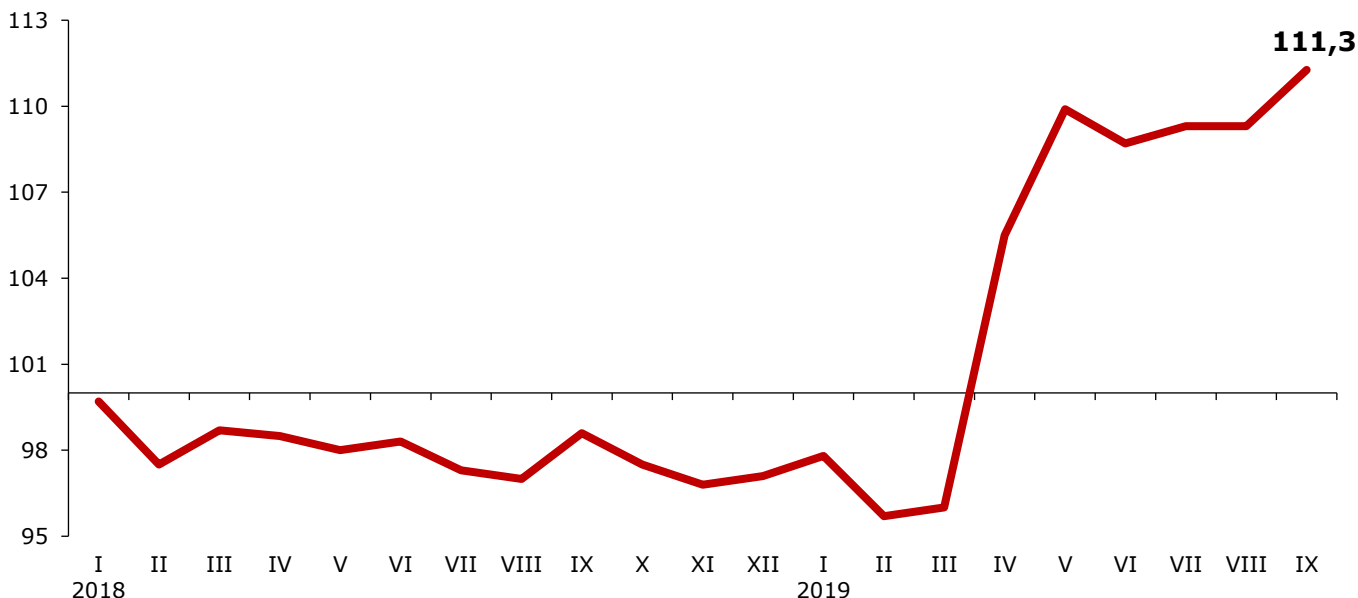
## 7.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wieprzowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ **W dniach 14–20.10.2019 r.** zakłady mięsne sprzedawały **półtusze wieprzowe** średnio po **8,51 zł/kg**. Cena półtuszy była zbliżona do notowań sprzed miesiąca oraz o 31,5% wyższa niż przed rokiem.
- ✓ **W trzecim tygodniu października 2019 r.** ceny sprzedaży monitorowanych elementów wieprzowych były niższe niż przed miesiącem. Zakłady mięsne zbywały **schab środkowy z kością** po **11,30 zł/kg**, o 9% taniej niż w trzecim tygodniu września br. oraz nieznacznie (o 0,3%) taniej niż przed rokiem. **Cena 1 kg szynki gotowanej** średnio wynosiła **19,09 zł** i była o 0,4% niższa niż przed miesiącem, ale o 20% wyższa niż w porównywalnym okresie 2018 r.

## 7.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ **We wrześniu 2019 r.**, w odniesieniu do sierpnia br., przeciętna cena detaliczna **mięsa wieprzowego** **wzrosła o 1,8%**. Jednocześnie była ona o 12,9% wyższa niż we wrześniu 2018 r. i o 14,8% wyższa niż w grudniu 2018 r.
- ✓ Cena detaliczna **schabu środkowego bez kości** wyniosła **19,44 zł/kg** i była o 11,6% wyższa niż przed rokiem. Cena **szynki gotowanej** była wyższa o 8,6% (**29,13 zł/kg**), **mięsa wieprzowego bez kości (łopatki)** o 21,2% (**15,86 zł/kg**), a **polędwicy sopockiej** o 10,0% (**25,30 zł/kg**).

### Wskaźniki cen detalicznych mięsa wieprzowego (XII 2017 = 100)



Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

**Cena zakupu (bez VAT) żywca wieprzowego według ZSRIR MRiRW [zł/kg]**

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wieprzowy*	5,91	5,85	4,71	5,33	1,0	25,5	10,9

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wieprzowy*	5,85	5,87	5,93	4,38	4,84	-0,5	-1,3	33,6	20,8

\* Cena zakupu żywca wieprzowego klas S-P razem została obliczona na podstawie cen za świnie wg masy poubojowej ciepłej (MPC) i przeliczona przy użyciu przelicznika GUS wynoszącego 0,78.

**Ceny sprzedaży (bez VAT) elementów wieprzowych według ZSRIR MRiRW [zł/kg]**

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Półtusze wieprzowe	8,54	8,54	6,98	7,67	0,0	22,3	11,3
Schab środkowy z kością	12,42	12,34	11,56	12,24	0,7	7,5	1,5
Szynka gotowana	19,23	19,22	17,00	17,66	0,0	13,1	8,8

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Półtusze wieprzowe	8,51	8,56	8,50	6,47	7,04	-0,5	0,1	31,5	20,9
Schab środkowy z kością	11,30	11,19	12,46	11,33	12,00	1,0	-9,4	-0,3	-5,9
Szynka gotowana	19,09	19,91	19,17	15,86	17,95	-4,1	-0,4	20,3	6,3

**Ceny detaliczne produktów wieprzowych według danych GUS [zł/kg]**

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Schab środkowy bez kości	19,44	19,17	17,42	18,02	1,4	11,6	7,9
Szynka gotowana	29,13	28,78	26,82	25,93	1,2	8,6	12,3
Mięso wieprzowe bez kości - łopatka	15,86	15,56	13,09	13,93	1,9	21,2	13,9
Poładwica "Sopocka"	25,30	25,25	22,99	22,56	0,2	10,0	12,1

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

## 8. RYNEK DROBIU I JAJ

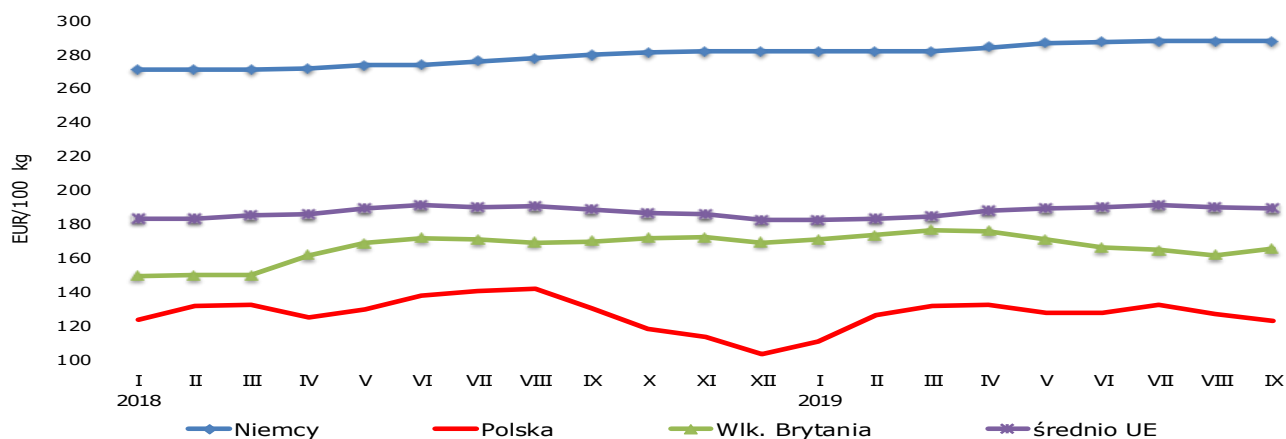
### 8.1. Ocena sytuacji rynkowej

Sytuacja cenowa na krajowym rynku drobiu w 2019 r. determinowana jest przede wszystkim popytem eksportowym oraz w mniejszym stopniu rosnącą konsumpcją wewnętrzną. Wymienione dwa czynniki popytowe pozwalają na zagospodarowywanie rosnącej produkcji krajowej, co przekłada się na sytuację cenową na rynku wewnętrznym.

Według wstępnych danych Ministerstwa Finansów w okresie od stycznia do sierpnia 2019 r. z Polski wyeksportowano 1 060 tys. ton żywca, mięsa, podrobów i przetworów drobiowych (w wadze produktu), tj. o około 10% więcej niż w analogicznym okresie 2018 r. Dynamika wzrostu eksportu w okresie pierwszych ośmiu miesięcy br. była znacznie wolniejsza niż w tym samym okresie 2018 r. gdy wyniosła ponad 17%. W okresie styczeń–sierpień 2019 r. import żywca, mięsa, podrobów i przetworów wzrósł o około 10%. Jednocześnie zwiększyła się produkcja mięsa drobiowego w zakładach przemysłowych.

W pierwszych dziewięciu miesiącach 2019 r. opłacalność chowu kurcząt pogorszyła się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, choć we wrześniu 2019 r. relacja cen żywca/mieszanka paszowa była najbardziej zbliżona do tej sprzed roku. Ponadto pogorszeniu opłacalności towarzyszą mniej korzystne uwarunkowania eksportu, większa produkcja żywca kurczącego na świecie, a także w większości krajów UE, w tym w Polsce. Spowolnieniu uległo tempo wzrostu eksportu zarówno mięsa i podrobów, jak i przetworów kurczących. Po skandalu związanym z fałszowaniem mięsa, Brazylia odzyskuje swoje rynki, a równocześnie Ukraina i Tajlandia zwiększyły wywóz do krajów UE. Polskie tuszki kurcząt brojlerów (65%) są nadal konkurencyjne cenowo na rynku UE, jednakże polscy eksporterzy muszą się liczyć z silną konkurencją ze strony głównych eksporterów z krajów trzecich do UE. W efekcie w Polsce średnia cena skupu kurcząt w ciągu dziewięciu miesięcy 2019 r. była niższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W okresie styczeń–wrzesień 2019 r. cena tuszek w Polsce była od 28% do 39% niższa od średniej ceny w UE. Krajowe ceny tuszek kurcząt brojlerów kształtowały się na poziomie o około 52-72 EUR/100 kg niższym od średniej ceny w UE.

#### Ceny zbytu tuszek kurcząt brojlerów (z szyjami) w wybranych krajach UE



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Komisji Europejskiej.

W okresie styczeń–wrzesień 2019 r. poprawiła się opłacalność chowu indyków w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Poprawie opłacalności chowu towarzyszą korzystniejsze uwarunkowania w eksporcie mięsa indyczego. W pierwszych siedmiu miesiącach br. produkcja indyków w wielu krajach UE (w tym w Polsce) była niższa niż przed rokiem. Rosnącej dynamice cen skupu indyków zarówno w I kwartale br., jak i w II kwartale br. sprzyjał rosnący eksport mięsa, podrobów i przetworów indyczych ogółem. Podobna sytuacja miała miejsce w lipcu i sierpniu br. (w porównaniu z analogicznymi okresami roku poprzedniego). We wrześniu br. dynamika wzrostu cen skupu indyków była wolniejsza niż w pierwszych ośmiu miesiącach br.

W okresie styczeń–wrzesień 2019 r. średnia cena jaj kategorii M i L w Polsce była o ok. 13% niższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, natomiast o 6% zmalała przeciętna cena tych jaj w UE. Głęboki spadek średniej ceny sprzedaży jaj znajduje częściowe wytłumaczenie w wysokim poziomie cen na przełomie lat 2017–2018, będącym konsekwencją przekroczenia norm zawartości fipronilu przez niektórych producentów w UE, co przyczyniło się do zmniejszenia podaży jaj i wzrostu ich cen w tym okresie.



## 8.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca drobiowego według ZSRIR MRiRW

- ✓ We wrześniu 2019 r. w zakładach drobiarskich dostawcy za **kurczęta brojlery** przeciętnie uzyskiwali **3,48 zł/kg**, o 1% mniej niż w sierpniu br. oraz o 4% mniej niż przed rokiem. Za **żywiec indycki** płacono **5,75 zł/kg**, o 1% więcej niż przed miesiącem oraz o 10% więcej niż przed rokiem.
- ✓ W dniach **14–20.10.2019 r.**, w odniesieniu do notowań sprzed miesiąca, ceny zakupu **kurcząt brojlerów** uległy obniżeniu o 5%, do **3,29 zł/kg**, a ceny **indyków** wzrosły o 2%, do **5,88 zł/kg**. Kurczęta brojlery były o 4% tańsze niż przed rokiem, a indyki – o 3% droższe.

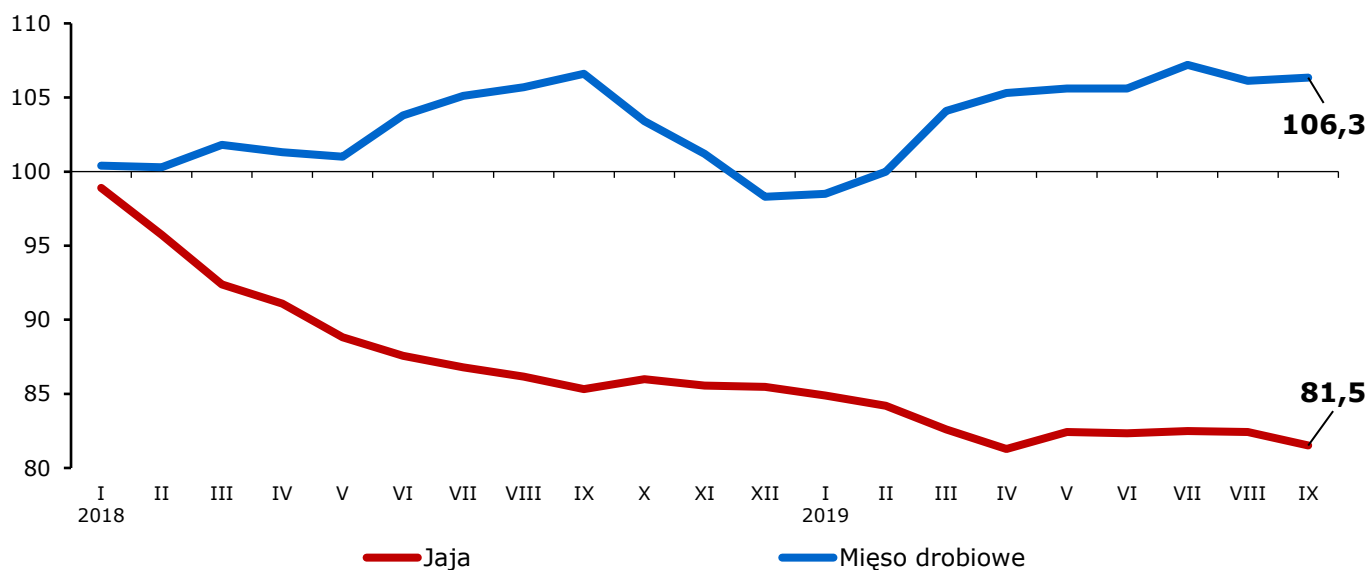
## 8.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów drobiowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ We wrześniu 2019 r. **tuszki kurcząt patroszonych z szypkami** sprzedawano średnio po **5,34 zł/kg**, o 3% taniej niż przed miesiącem oraz o 4% taniej niż we wrześniu 2018 r. Cena **tuszek indyków patroszonych** przeciętnie wynosiła **9,18 zł/kg** i była o 2% wyższa niż w sierpniu br. oraz o 7,5% wyższa w odniesieniu do notowań sprzed roku.
- ✓ W zakładach drobiarskich tanieją tuszki kurcząt. W dniach **14–20.10.2019 r.** zbywano je przeciętnie po **4,73 zł/kg**, o 10% taniej niż przed miesiącem oraz o 5% taniej niż przed rokiem. Cena **tuszek indyków patroszonych** ukształtowała się na poziomie **9,33 zł/kg**, o 2% wyższym niż przed miesiącem i o 4% wyższym niż w analogicznym okresie 2018 r.
- ✓ W trzecim tygodniu października 2019 r. miesięczne zmiany cen elementów drobiowych były różnokierunkowe. **Ćwiartki z kurczaka** potaniały o 6%, do **3,86 zł/kg**, a **filety z piersi kurczaka** o 5%, do **12,58 zł/kg**. Cena **podudzi z kurczaka** była o 2% niższa niż przed miesiącem i wyniosła **5,31 zł/kg**, a **filetów z piersi indyka** o 1% niższa i ukształtowała się na poziomie **21,06 zł/kg**. Podrożały natomiast **udźce z indyka** – o 2%, do **10,42 zł/kg**, **uda z kurczaka** – o 1,5%, do **5,87 zł/kg** oraz **podudzia z indyka** i **nogi z kurczaka** – w obu przypadkach o 0,5%, odpowiednio do **5,80 zł/kg** i **5,56 zł/kg**.

## 8.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ We wrześniu 2019 r. przeciętna cena detaliczna **mięsa drobiowego** była nieznacznie (o 0,2%) wyższa niż w sierpniu br., ale nieco (o 0,2%) niższa niż we wrześniu 2018 r.
- ✓ Notowany w 2019 r. wzrost krajowej produkcji **jaj** oraz spowolnienie dynamiki eksportu, przy stabilnym krajowym spożyciu, przyczyniły się do spadku cen tego asortymentu. Ceny detaliczne jaj, po dużym wzroście w 2017 r., od 2018 r. ulegają obniżkom. We wrześniu 2019 r. ceny jaj oferowane w detalu były o **1,1% niższe** niż w sierpniu br. oraz o 4,7% niższe niż przed rokiem.

Wskaźniki cen detalicznych mięsa drobiowego i jaj (XII 2017 = 100)



Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

**Cena zakupu (bez VAT) żywca drobiowego według ZSRIR MRiRW**

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Kurczęta brojlery	3,48	3,51	3,64	3,47	-0,9	-4,4	0,3
Indyki	5,75	5,68	5,23	5,03	1,2	9,9	14,3

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Kurczęta brojlery	3,29	3,34	3,48	3,44	3,45	-1,4	-5,3	-4,2	-4,6
Indyki	5,88	5,88	5,79	5,73	5,05	0,0	1,6	2,6	16,3

**Ceny sprzedaży (bez VAT) tuszek i elementów drobiowych według ZSRIR MRiRW**

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Tuszki kurcząt	5,34	5,52	5,58	5,41	-3,3	-4,3	-1,3
Tuszki indyków	9,18	9,01	8,54	8,10	1,9	7,5	13,3
Ćwiartki z kurczaka	4,13	4,19	3,69	3,56	-1,6	11,9	15,9
Filety z piersi kurczaka	13,45	13,64	15,49	13,90	-1,5	-13,2	-3,3
Nogi z kurczaka	5,90	5,98	5,84	5,25	-1,4	1,1	12,4
Podudzia z kurczaka	5,37	5,54	5,40	5,21	-3,1	-0,5	3,1
Uda z kurczaka	5,78	5,79	5,96	5,39	-0,3	-3,1	7,2
Filety z piersi indyka	21,37	20,60	17,54	16,81	3,7	21,8	27,1
Udźce z indyka	10,28	9,46	9,01	7,60	8,7	14,1	35,3
Podudzia z indyka	5,75	5,59	4,97	4,30	2,8	15,7	33,7

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Tuszki kurcząt patroszonych "65%" z szypkami	4,73	4,75	5,24	4,98	5,31	-0,3	-9,8	-5,0	-11,0
Tuszki indyków patroszonych "73%"	9,33	9,34	9,16	9,00	8,43	-0,1	1,9	3,7	10,8
Ćwiartki z kurczaka	3,86	4,09	4,12	3,41	3,45	-5,5	-6,4	13,2	12,0
Filety z piersi kurczaka	12,58	12,76	13,27	14,10	13,78	-1,4	-5,3	-10,8	-8,7
Nogi z kurczaka	5,56	6,05	5,53	5,40	5,23	-8,1	0,5	2,9	6,3
Podudzia z kurczaka	5,31	5,32	5,42	5,08	4,94	-0,2	-2,1	4,5	7,5
Uda z kurczaka	5,87	5,51	5,78	5,57	5,38	6,5	1,5	5,4	9,0
Filety z piersi indyka	21,06	21,57	21,29	17,89	16,88	-2,4	-1,1	17,7	24,7
Udźce z indyka	10,42	10,37	10,23	9,49	8,52	0,5	1,8	9,8	22,3
Podudzia z indyka	5,80	5,74	5,77	5,32	4,73	1,1	0,5	9,1	22,8

**Ceny detaliczne produktów drobiowych oraz jaj według danych GUS**

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Piersi z kurczęcia (filet), bez skóry i kości, na wagę (za 1 kg)	16,13	16,17	17,78	16,04	-0,2	-9,3	0,6
Piersi z indyka (filet), surowe, bez skóry, na wagę (za 1 kg)	25,51	25,07	22,89	22,92	1,8	11,4	11,3
Jaja kurze świeże (z wyjątkiem małych), chów klatkowy lub ściółkowy (za 1 szt.) <sup>a</sup>	0,63	0,64	0,64	0,52	-1,6	-1,6	21,2

a/ - w latach 2017-2018 - jaja świeże (z wyjątkiem małych), fermowe

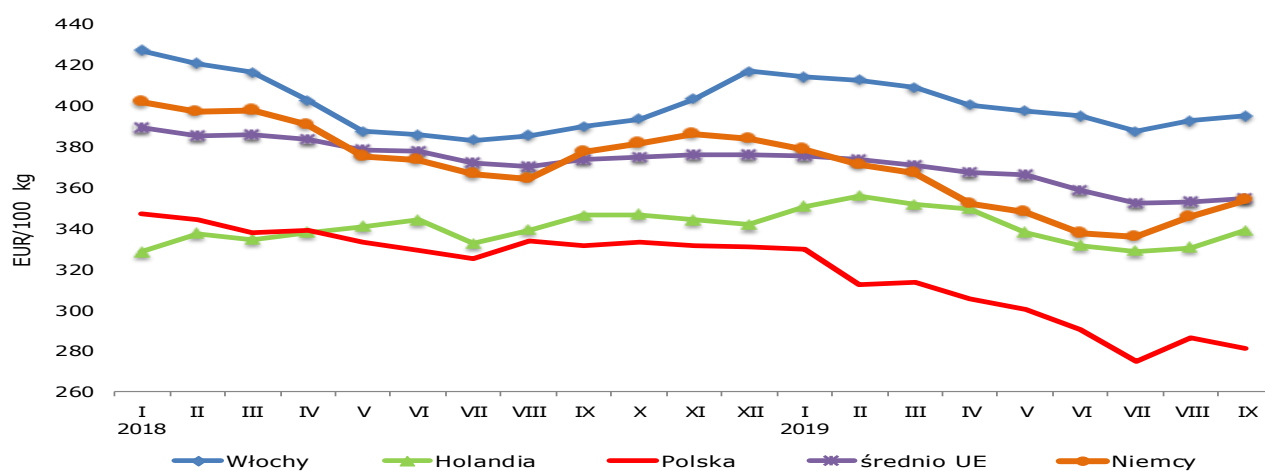
Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

## 9. RYNEK WOŁOWINY

### 9.1. Ocena sytuacji rynkowej

Od początku 2019 r. w Unii Europejskiej kontynuowana jest spadkowa tendencja cen skupu bydła (zapoczątkowana w połowie 2018 r.). W I półroczu 2019 r. referencyjna cena bydła rzeźnego kategorii ACZ-R3 w UE-28 wyniosła 369,08 EUR/100 kg masy poubojowej schłodzonej i była o 3,8% niższa niż rok wcześniej. W tym okresie cena polskiego bydła wyniosła 308,89 EUR/100 kg i była o 8,8% niższa niż w I półroczu 2018 r. W III kwartale br. spadek cen zarówno w UE-28, jak i w Polsce był większy i wyniósł odpowiednio 5,0% i 14,9%, a ceny bydła w UE-28 kształtowały się na poziomie 353,37 EUR/100 kg, a w Polsce – 281,29 EUR/100 kg.

#### Ceny rynkowe żywca wołowego klasy R3 w wybranych krajach UE według masy poubojowej schłodzonej



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Komisji Europejskiej.

Spadek cen bydła w UE-28 wynikał z ograniczenia eksportu do krajów trzecich, w tym zwłaszcza do Turcji ze względu na spowolnienie gospodarcze w tym kraju. W okresie od stycznia do końca sierpnia 2019 r. eksport produktów wołowych z UE-28 do krajów trzecich był o 4,4% mniejszy niż rok wcześniej. Eksport do Turcji obniżył się o 80%, w tym zwierząt żywych o 71%, a mięsa o 97%. Z uwagi na fakt, że w 2018 r. Polska była głównym dostawcą mięsa do Turcji, spadek eksportu był dla polskich producentów bydła bardziej dotkliwy niż dla pozostałych producentów unijnych. W okresie od stycznia do końca sierpnia 2019 r. eksport produktów wołowych z Polski do krajów trzecich był mniejszy o 35,7%, w tym mięsa o 47,5%. Dostawy mięsa wołowego z Polski do Turcji w okresie styczeń–sierpień 2019 r. wyniosły zaledwie 0,6 tys. ton wobec 29 tys. ton w analogicznym okresie 2018 r. Spadek wolumenu polskiego eksportu do krajów trzecich może wynikać również z perturbacji w eksporcie, spowodowanych incydentem nielegalnego uboju bydła.

We wrześniu br. przeciętna cena skupu żywca wołowego w Polsce wyniosła 6,01 zł/kg, a cena młodego bydła rzeźnego 6,15 zł/kg. Ceny te były niższe niż rok wcześniej odpowiednio o 7,3% i 9,0%. Stopa spadku cen wyrażonych w walucie krajowej była mniejsza od spadku cen wyrażonych w euro, ze względu na deprecjację złotego względem euro w skali roku.

Niekorzystnym zjawiskiem z punktu widzenia dalszego rozwoju chowu bydła jest głębszy spadek cen młodego bydła rzeźnego niż cen bydła ogółem. We wrześniu 2019 r. różnica między ceną bydła ogółem a ceną młodego bydła rzeźnego wynosiła 14 gr/kg, podczas gdy we wrześniu 2018 r. – 28 gr/kg.

Większy spadek cen bydła w Polsce niż w UE-28 pogłębił różnicę między tymi cenami. We wrześniu 2019 r. cena bydła w Polsce była o 21% niższa od ceny bydła w UE-28, podczas gdy we wrześniu 2018 r. była ona niższa o 11%.

Ceny detaliczne mięsa wołowego nie wykazywały korelacji z cenami zbytu produktów przemysłu mięsnego oraz z cenami skupu żywca. Spadkowi cen skupu bydła i cen zbytu ćwierci wołowych towarzyszył niewielki wzrost cen detalicznych mięsa wołowego. We wrześniu 2019 r., w porównaniu z grudniem 2018 r., ceny skupu bydła i ceny zbytu ćwierci wołowych obniżyły się odpowiednio o 7,3% i 9,0%, podczas gdy ceny detaliczne mięsa wołowego wzrosły o 0,4%. Wzrost cen detalicznych wynikał prawdopodobnie z rosnącego popytu na wołowinę, czemu sprzyjały relatywnie wysokie ceny detaliczne wieprzowiny.

## 9.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wołowego według ZSRIR MRiRW

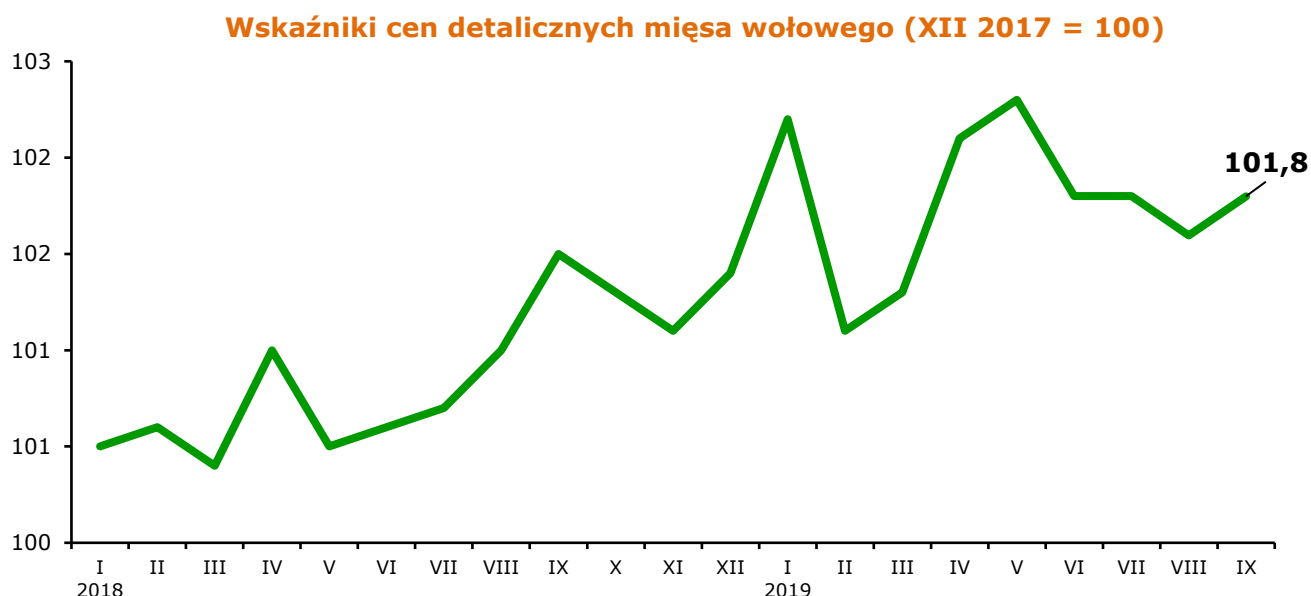
- ✓ **We wrześniu 2019 r.** krajowe zakłady mięsne kupowały **żywiec wołowy** przeciętnie po **5,94 zł/kg**, o 1% taniej niż w sierpniu br. oraz o 11,5% taniej niż przed rokiem.
- ✓ **W dniach 14–20.10.2019 r.** dostawcom **za 1 kg żywca wołowego** płacono średnio **6,00 zł**, o 1% więcej niż przed miesiącem, ale o 11% mniej niż przed rokiem.

## 9.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wołowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ **We wrześniu 2019 r.**, w porównaniu z sierpniem br., ceny sprzedaży **ćwierćtusze wołowych kompensowanych z młodych byków do 2 lat** były o 1% niższe i kształtowały się na poziomie **12,41 zł/kg**. W tym czasie **ćwierci kompensowane z krów rzeźnych** podrożały o 0,5%, do **10,31 zł/kg**. Ceny tego asortymentu mięsa, w odniesieniu do notowań sprzed roku, były niższe odpowiednio o 9% i 6%.
- ✓ **W dniach 14–20.10.2019 r.** **kompensowane ćwierćtusze wołowe z młodych byków** sprzedawano po **12,34 zł/kg** wobec 12,38 zł/kg przed miesiącem, a **ćwierci kompensowane z krów rzeźnych** po **10,30 zł/kg** wobec 10,28 zł/kg miesiąc wcześniej. W odniesieniu do notowań sprzed roku kompensowane ćwierci wołowe z młodych byków potaniały o 10%, a z krów rzeźnych – o 6%. W zbycie w trzecim tygodniu października br. za **1 kg udźca bez kości** płacono **21,02 zł**. Był to poziom cen o 6% niższy niż przed miesiącem, ale o 1,5% wyższy niż przed rokiem.

## 9.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ **We wrześniu 2019 r.** konsumenci za **mięso wołowe** przeciętnie płacili o 0,2% więcej niż w sierpniu br. i o 0,3% więcej niż we wrześniu 2018 r. Średni poziom cen detalicznych mięsa wołowego w okresie styczeń–wrzesień 2019 r. był o 1,1% wyższy niż w analogicznym okresie przed rokiem oraz o 0,4% wyższy niż w grudniu 2018 r.



Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS

**Cena zakupu (bez VAT) bydła rzeźnego w ubojniach w wadze żywej według ZSRIR MRiRW [zł/kg]**

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wołowy*	5,94	5,99	6,71	6,48	-0,9	-11,5	-8,3

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wołowy*	6,00	5,97	5,92	6,77	6,57	0,5	1,4	-11,4	-8,6

\* cena zakupu żywca wołowego za wagę żywą została obliczona na podstawie ceny bydła ogółem w masie poubojowej ciepłej (MPC) i przeliczona przez średni wskaźnik wydajności rzeźnej dla bydła ogółem w latach 2011-2015 wynoszący 0,518

**Ceny sprzedaży (bez VAT) elementów wołowych według ZSRIR MRiRW [zł/kg]**

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z buhajków do 2 lat	12,41	12,51	13,57	13,33	-0,7	-8,6	-6,9
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z krów rzeźnych	10,31	10,26	10,92	10,98	0,5	-5,6	-6,2
Udziec bez kości	22,33	22,37	20,76	21,12	-0,1	7,6	5,8

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	14-20 października 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z buhajków do 2 lat	12,34	12,43	12,38	13,74	13,62	-0,8	-0,4	-10,2	-9,4
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z krów rzeźnych	10,30	10,32	10,28	10,97	11,03	-0,3	0,1	-6,1	-6,6
Udziec bez kości	21,02	21,32	22,46	20,71	21,68	-1,4	-6,4	1,5	-3,0

**Ceny detaliczne produktów wołowych według danych GUS [zł/kg]**

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	wrzesień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Udziec bez kości	34,07	33,84	33,92	33,16	0,7	0,4	2,7
Mięso wołowe z kością - szponder	20,01	20,15	20,00	18,98	-0,7	0,1	5,4

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.